

hêviya gel

Sayı: 1
Hejmar: 4
Ç. Peşin

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN!

SURİYE'Yİ HEDEFLEYEN KOMPLOLARI AÇIĞA ÇIKARMAK ANTI-EMPERYALİST BİR GÖREVDİR

Ortadoğu, bugün dünyamızın en sıcak bölgesi. Bu alanda denetimi yitiren emperyalist-gerici güçler, artık tutuşturdukları savaş ocaklarıyla yetinmiyorlar. Aksine onlar, bölgedeki gerginliği derinleştirmek, varolan savaş ocaklarına yenilerini eklemek ve bir bütün olarak bölgeyi soğuk savaş atmosferinin kısılcasına almak için, bölge ulusal ve sosyal kurtuluş güçlerine, anti emperyalist bir tutum içinde bulunan egemen devletlere karşı çok yönlü bir savaş yürütüyorlar. İşte, son olarak Suriye'ye karşı düzenlenen komplolar, Ortadoğu'yu kapsayan bu çok yönlü savaşın önemli bir halkası ve yeni bir müdahale hazırlığıdır.

Gerçi ABD, bazı NATO'cu ortakları, onların siyonist ve gerici müttefiklerinin, Suriye'ye dış blemeleri, hatta bazılarının zaman zaman bu ülkeye müdahale gerekliliğinden söz etmeleri, yeni bir olay değil. Bunu, bölge sorunlarıyla aşinalığı olan hemen herkes biliyor. Ancak, Lübnan sahında yenilgiye uğrayan, Libya müdahalesinde umduğunu bulamayan, Basra Körfezine uzanan gerici planlarından somut bir şey çıkaramayan Reagan-Thatcher ikilisi ve suç ortakları, bu kez, "işe" daha sıkı sarılmaya başladılar: Önce, ABD, İngiltere, İsrail ve Türkiye gizli servislerinin ortaklaşa örgütledikleri senaryolar, birer birer sahnelendi. Londra, Batı Berlin ve Ankara'da açılan davalar, peş peşe sıralandı. Böylece, 1933'teki Berlin-reichtag davasını, M.Ali Ağcanın skandalları biten Roma

mahkemesini andıran, sözkonusu davalarla, Suriye yönetimi sanık sandalyesine oturtulmak; ve bu soğuk savaş "goygoyculuğu", ekonomik yaptırımların uygulanması, diplomatik ilişkilerin kesilmesi ve son olarak da askeri operasyonlarla "noktalanmak" istendi.

Öyle ki, Nezar Hindavi Londra'da, kardeşi Ahmet Hasi Batı Berlin'de ve aynı işlevi üstlenen onlarca kişi Ankara'da "itiraflar" (!) da buldukları günlerde, CIA'nın Türkiye masası şefi Paul Henze, biri Amerikalı ve diğeri İsveçli iki bayanla, Kürdistan'ı bölen "sınır" yörelerindeki şehir kasaba ve köylerde, "GAP gezisi" adı altında "incelemeler"de bulunuyor, İncirlik hava üssünde ABD-Türk ortak tatbikatları yapıyor ve Konya NATO üssünden havalanan ABD savaş uçakları Antep hava sahasını aşarak Şam'ı vurmak istiyordu.

Ne ki, "evdeki hesap pazara uymadı". Fransa Başbakanı J.Chirac, F.Almanya Başbakanı H.Kohl ve Dışişleri Bakanı H.D.Genscher'le konuşmalarına atıfta bulunarak, Suriye'ye karşı tertiplenen komploları dolaylı bir dille de olsa ifşa etmek durumunda kaldı:

"Gerek Kohl gerekse Genscher, her ikisiyle bu konuda konuştum. Onlar kadar ileri gitmeyeceğim. Ancak onların tezi, Hindavi komplosunun Suriye'yi sıkıştırmak ve Esat rejimini istikrarsızlığa sürüklemeyi hedefleyen bir provakasyon şeklinde. Olayın ardında kimler vardı? Muhtemelen Esat'a yakın

olan, Ancak onu devirmeye çalışan bazı Suriyelilerle birlikte İsrail gizli servisi MOSSAD. Böyle şeyler son derece karmaşıktır. . ." (Mil. Gazetesi, 12 Kasım 1986)

Londra ve B.Berlin'deki davalar sırasında, N.Hindavi ve A.Hasi'nin, MOSSAD ajanı oldukları daha bir açığa çıktı. Haftalık Der Spiegel dergisi bile,

A.Hasinin B.Berlin'deki sorgulamasına katılan esrarengiz İngiliz "sorgucularına" dikkatleri çekmekten ve olayların ardında bir "yakındoğu gizli servisi"nin olduğunu belirtmekten kendisini alamadı. (Bak.Der Spiegel, s.48) Kuzey Kürdistan'ın "sınır" bölgelerini, hava sahasını, Türkiye ve Kürdistan'daki üsleri, ABD ve Devamı sayfa 15'te

İ-KDP İLE KYB ANLAŞMASI VE KÜRDİSTAN'DAKİ SAVAŞIMIN BOYUTLARI

Bilindiği gibi, Irak Kürdistan Demokrat Partisi (İ-KDP) ve Kürdistan Yurtsever Birlik (KYB) yetkilileri arasında sürdürülen "birlik" görüşmeleri, geçtiğimiz Kasım ayında, anlaşma ile sonuçlandı. Üç ana bölüm halinde deklare edilen Anlaşma metni özü itibarıyla, iki örgüt arasında süregelen kardeş kavgasını sona erdirmeyi, askeri ve politik çalışmalarda sıkı bir işbirliği ve eşgüdümün sağlanmasını ve tarafların tüm güçlerini "haklı talepleri" doğrultusunda Baas rejimini yıkma yolunda kullanmalarını öngörüyor.

Herşeyden önce yıllardır "kanlı-kavgalı" olan iki yurtsever örgütün hareket birliğini esas alan anlaşma tarafların içinde bulunduğu özel koşullara uygun düşen isabetli bir adımdır. Çünkü bu eksenle kaydedilecek her ilerleme, -bugün için- bir düzine programdan daha önemlidir. Ayrıca söz konusu anlaşma uzun sömürge savaşları ve kardeş kavgasının tüm yıkımlarını omuzlarında taşıyan Kürdistan halkımızın ekme ve su ihtiyacı ile özdeşleşen "birlik" istemlerine, sürecin devrimci-yurtsever güçlere dayattığı görevlerin kavranmasına, somut ve mütevazı bir yanıt oluşturması bakımından da ileri bir adımdır.

Bu adımın yaşama geçirilmesi, Güney Kürdistan'daki göç hareketini büyük ölçüde durduracak, kurtarılmış bölgelerin yeniden inşası ve güçlendirilmesini kolaylaştıracak, yığınlar arasında yaratılan umutsuzluk ve güvensizliğin atılıma dönüştürülmesi, Kürdistan ve Irak devrimlerinin şiddetle gereksinim duyduğu "manevi üstünlüğün" ihdası için yeni olanaklar sunacak. Kürdistan sahında ulusal bir çekim merkezinin yaratılmasını kolaylaştıracaktır.

Ancak atılan bu adım, Güney Kürdistan halkımızın ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesinde önemli bir kilometre taşı olmakla birlikte, programatik hedefler bakımından geliştirilmeye, kimi hükümleri belki de yeniden gözden geçirilmeye muhtaçtır. Buna şimdiden parmak basmak gerekir. Örneğin Anlaşma metni'nde, birliğin, emperyalizme karşı mücadele görevlerine yer verilmemiş olması, kanımızca önemli bir eksikliklerdir. Hiç kuşku yok ki, sözkonusu hareket birliği, bir cephe değil ve ağırlıklı olarak Devamı sayfa 5'te

F.ALMANYA PLATFORMU ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRÜYOR

15 Ağustos'ta Türk savaş uçaklarının Güney Kürdistan'a saldırısının hemen ardından, CUD'un bu olayla ilgili çağırısı üzerine, Irak, İran ve Türkiye Kürdistan'ından yaklaşık 20'ye yakın örgüt biraraya geldi. İran'dan TUDEH ve Halkın fedaileri (ekseriyet), Irak'tan CUD güçleri, KSSE ve Irak Öğrenci derneği, Türkiye Kürdistanından KOMKAR, KKDK, TSK-DK, YEKBUN, YSK, KD ve bazı partilerin sempatanlarının katıldığı ilk toplantıda, Türk ordusunun saldırılarına karşı ortaklaşa tepkiler gösterilmesi kararlaştırıldı ve bunun üzerine bir platform oluşturuldu.

Platformun oluşum amacı, başta, Türk ordusunun saldırılarına karşı ortak eylemler örgütlemektir. Ancak daha sonra, Kürdistan'da meydana gelen olayların güncelliğini ve sürekliliğini koruması nedeniyle "platform" çalışmalarının sürekli kılınması konusunda prensip kararına varıldı.

Platformun işleyişi şöyledir: Platformun karar organı, her örgütten birer yetkilinin katıldığı Plenum toplantılarıdır. Plenum, normal olarak iki ayda bir, gerekli görüldüğü zamanda da olağanüstü toplanmaktadır. Ayrı-

ca birde Daimi Komite var. Bu komite, Plenumun aldığı kararlar doğrultusunda yürütme görevini görmekte ve Plenum toplantılarını düzenlemektedir.

Platform, çalışmalarını karşılıklı işbirliği ve dayanışma ruhu çerçevesinde yürütmektedir. Amacı, Kürdistan sorununu dünya kamuoyuna maletmek, Kürdistan'a yapılan saldırıları teşhir etmek, Avrupa kamuoyunun dikkatlerini çekmek ve tepkiler geliştirmektir. Bu amaçla çeşitli kaynaklardan alınan haberler, Arap,Fars, Türk ve dünya basınında çıkan haber ve yorumlar toplanmakta ve bunlar biraraya getirilerek değerlendirilmektedir.

Platform şimdiye dek bir dizi eylem kararı aldı. İlk olarak Türk devletinin saldırısını kınayan ortak bir açıklama yapıldı. Bu açıklamaya bazı Türkiyeli örgütler de imza attılar. Bunlardan TKP(B), bu aşamadan sonra platformun tüm çalışmalarına katıldı. Ayrıca, Bonn'da bir basın toplantısı düzenlenecek, yerel eylemler yapılacak, F.Almanya'nın basın-yayın organlarıyla ilişkilere geçilecek ve bunlarla çeşitli röportajlar yapılacaktır. Ancak bu kararlar

doğrultusunda yeterli adımlar atılmadı. Son olarak Viyana'da yapılan Uluslararası Barış ve İşbirliği Konferansı'na, Kürdistan sorununun götürülmesi ve Konferansın yapılacağı bina önünde -Konferansın açılış günü olan- 4 Kasım'da, bir gösterinin yapılması kararı alındı. Bu amaçla bir rapor hazırlandı ve her örgütten 5 kişinin Viyana'ya gitmesi kararlaştırıldı. Tevgera Sosyalist a Kürdistané Dayanışma Komitesi olarak bu protesto eylemine katıldık. Ne ki, Viyana'ya sadece üç-dört örgütün gidebilmesi ve orada daha önceden ön çalışmanın yapılamaması, bu eylemin de cılız kalmasına neden oldu. Bu ve diğer birçok eylemin gösterdiği gibi, yaklaşık 30 kadar örgütün imzasını taşıyan platformun toplantı ve eylemlerine çok az sayıda örgüt katılabiliyor, dolayısıyla eylemlerde zayıf kalıyor ve alınan kararlar gereği gibi yerine getirilemiyor. Kuşkusuz bunun çeşitli nedenleri var. Bu nedenlerden biri de, bazılarının bu işe gereği gibi sarılmamaları ve kimilerinin de söz konusu çalışmalarını imzalarla kotarmaya çalışmaları, hatta birkaç örgüt adına birden imza atmaktan kendilerini alamamalarıdır.

Platformun belli bir ismi yok. Platformda imzası bulunan örgütlerin isimleriyle adlandırılmaktadır. Çalışmaların kapsamı F.Almanya'dır. Son olarak Rızgari Almanya örgütünün katılmasıyla çalışmalarını sürdürüyor.

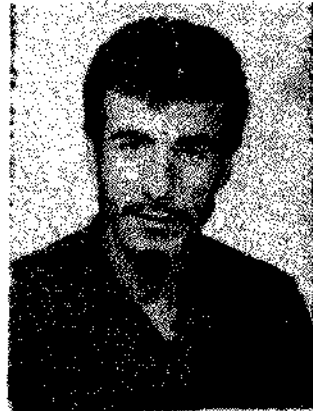
Zaafalarına rağmen Kürdistan sorunuyla dayanışmayı esas alan platform çalışmalarına büyük önem veriyoruz. TSK-DK olarak biz, Birlik Deklarasyonunda belirtildiği gibi, "her parçada kendi seyri içinde gelişen ulusal kurtuluş savaşımında yer alan tüm yurtsever, demokrat ve devrimci güçlerle, bunların işlerine karışmadan en yakın dayanışmanın örgütlenmesi konusunda çaba harcamayı" tarihi bir görev kabul ediyoruz. Ve ilk olarak Kürdistan'ın değişik parçalarından çok sayıda örgüt arasında birlikte oluşturulan bu platformu önemli bir adım sayıyoruz. Ancak platformun eksiklerini aşması, ilkesel bir çerçeveye kavuşması ve kalıcılaşması, katılımcı örgütler karşısında duran bir görevdir. TSK-DK olarak bu konuda üzerimize düşeni yapacağız.

Tevgera Sosyalist a Kurdistané
F.Almanya Dayanışma Kom.

leşkerên kolonyalist Xıdır Jı şehid kırım

Semir Xıdır, dı roja 22.11.1986-an de lı bajarê Qamişlo, lı ber mala xwe ji aliye leşkerên Tirk ên tixûb (sinor) ve hat şehid kırım. Dema ku S. Xıdır, lı ba deri bı malbata xwe re dipeyivyan leşkerên kolonyalist ên Tirk ên parazkarên tixûb Xıdır bı malê ve gulebaran kırım. Xıdır şehid ket.

Jı bo protestokırına ve bûyera rûşê û tewanbar, meşek pêk hat, bê hejmar kes beşdarê meşê bûn. Lı dij bûyer û kırımên leşkerên kolonyalist, rık û nefrete xwe dan diyarkırın.

Jı xwe 15-20 roj berê kuştina Xıdır, disan hêzên kolonyalist lı gundê Calûdiyê kur-

deki dın ji şehid kırıbûn.

Dewletên kolonyalist, ji roja ku Kurdistanê dı nav xwe de par û perçe kırine heta iro bê hejmar kesên me li ser tixûb, lı derdora wê kuştine û dikujın. . . Carinan wan tixûbên xwe ên ku bı darê zorê kışandine ji nasnakın û êriş

dıbın ser perçeyên dın. Carinan ji dema dıkevın tengasiyê, ji bo gelqırırına gelê Kurd ji hev re dewetiyên alikariyê û piştgariyê dışınin. . . Ew Çax tixûban ji navê radıkın û her weha ji bo wan dijimın yek e: Ew ji Neteweyê Kurd e.

Heta ku kolonyalistên dagirker (ışgalker) lı ser axa welat bın, dê kuştina Xıdır ne destpêk û ne ji ya dawî be. Yek rıyeye rızgariyê heye, ku ew ji, ji welat paqıjkırın û qewtandına hêzên dagirker e. Tixûbên ku dı nav axa welat de hatiye kışandın, pêwist e, ku ji holê bân rakırın. Ew çax tola (heyfa) Xıdırın têt girtın. Ew roj ne dır e, nêz e!

Nûçegihanê Qamişlo
Bengin Omeri

***

DAXUYANI YA PDK-I

İro hêzên pêşmergeyên Partiya me KDP êrişeka berfireh û mezîn bî çek û topên giran bîrîn ser bîngehên Fırqa 38-a leşkerê Iraqê. Şereke giran lî der dora bajarê Zaxo bî ziyana dijmin derbas dibe; gelek bîngehên wan hatin girtin. Bî dehan kuştî û brindarên wan dî meydana şer de man.

Geliyê Zaxo û cada Transit jî bo Tirkîyê ket dest û kontrola pêşmergeyên Partiya me KDPê. Êrişî iro jî mezîntirîn êrişên Kurdistanê têt hesapkirin. Hêzên leşkerên Iraqê xwe disan kom dikin û bî alikariya çekên asmini û balafirên û topên giran dixwazî hesara pêşmergeyên lî ser bajarê Zaxo û cada Transitê bişkinin. Ser berdewam dike.

14.11.86

Parti Demokrati Kurdistanê Iraq -Mekteba
Siyasi

İKDP' NİN AÇIKLAMASI

Bugün Partimiz KDP'nin peşmergeleleri (partizanları) geniş kapsamlı ve ağır silahlarla Iraq'ın 38. askeri birliğine bir saldırıda bulundu. Zaxo kenti çevresinde, zorlu bir savaş oldu. Savaş düşmanın yenilgisiyle sonuçlandı. Birçok askeri üst ve cephaneye peşmergenin eline geçti. Iraq ordusu savaş alanında onlarca ölü ve yaralı bıraktı.

Zaxo vadisi ve Iraq-Türkiye Transit yolu Partimiz KDP peşmergelelerinin denetimine geçti. Gerçekleşen bu saldırı, şimdiye kadar Kurdistan'da gerçekleşenin en büyüğü sayılabilir. Iraq askeri güçleri karşı saldırıya geçme hazırlığı içerisinde. Iraq ordusu, havadan uçak filolarıyla, karadan tank ve toplarla saldırıya istiyor. Savaş bütün boyutlarıyla devam ediyor.

14.11.86

Irak Kurdistan'ı Demokrat Partisi politik
Bürosu

DİSK DAVASI SONUÇLANDI

DİSK YÖNETİCİLERİ 1-15 YIL AĞIR HAPİS CEZASINA ÇARPTIRILDILAR

Beş yıldan beri devam etmekte olan 1447 sanıklı DİSK davası 24 Aralık günü sonuçlandı. Faşist askeri mahkemesi 274 sanığa 1-15 yıl arasında ağır hapis ve ayrıca genel gözetim cezası verdi. 1169 sanık da beraat etti. Beraat edenler arasında, İstanbul eski belediye başkanı Ahmet İsvan ve Halk Evleri Derneği Başkanı Ahmet Yıldız da bulunuyor.

Sanıklardan sadece Çetin Uygur (Yeraltı Maden İş başkanı), DEV-YOL üyesi olduğu gerekçesiyle 15 yıl 8 ay ağır hapis cezası aldı. 10 yıl ağır hapis ve 3 yıl 4 ay genel gözetim cezası alanlarda şunlardır: DİSK genel başkanı Abdullah Baştürk, Genel Sekreter A.Fehmi Işıklar, Ali Rıza Güven, Tuncer Kocamanoglu, Kemal Nebioğlu ve Mukbil Zırtlıoğlu. Geriye kalan sanıklar da 1 ile 8 yıl 10 ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldılar.

Ayrıca, Metris Baştabya Askeri

Mahkemesi, verdiği bu hapis cezalarından başka, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kapatılmasına karar verdi. Konfederasyona bağlı 31 Sendikadan sadece Devrimci yapı-İş, Taper-İş ve EMAŞ'ın kapatılması rededildi.

DİSK davasının sonuçlanmasına ilişkin tepki ve protestolar yurt içinde ve yurt dışında devam ediyor.

TÜRK-İŞ Genel Kurulu sürerken, başkan Yılmaz, DİSK yöneticilerine verilen hapis cezalarını duyurdu ve yaptığı gündem dışı kısa konuşmasında "1980'den buyana tüm sendikal merkezler DİSK davasını kaygı ile izledi. TÜRK-İŞ, sendikal faaliyetinden ötürü, sendikacının yargılanmasına hoşgörülle bakmaz." dedi. Bunun üzerine Salonda bulunan bazı delegeler de, "TÜRK-İŞ raporu da DİSK'i suçluyordu" derken bazıları "Hükümet istifa, DİSK'e özgürlük" diye bağırıldılar.

DİSK Avukatlarından Ercüment Tahiroğlu, bu konuda şunları söyledi: "Bu kararın hukuki

zeminini yoktur. Bu kararlar, DİSK kapatıldı demek değildir. Karar siyasiydir. Çalışma Bakanının geçen haftaki beyanında bunu gösteriyordu."

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) da, DİSK davasına ilişkin şöyle dedi: "Kararı şiddetle protesto ediyoruz. Yüksek Askeri mahkeme ve Türk Hükümetinden kararı gözden geçirmesini istiyoruz."

***

6 KÜRDİSTANLI KADINA TOPLAM 48 YIL CEZA

Diyarbakır askeri mahkemesinde sürdürülen, Devrimci Demokrat Kadın Derneğinin davası sonuçlandı. 6 Kürdistanlı kadına 8'er yıl olmak üzere toplam 48 yıl ağır hapis ve ayrıca gözetim cezası verildi. Kürt kadınları, 12 Eylül öncesi dönemde yaptıkları kültürel faaliyetlerinden dolayı, diğer bir deyişle

Kürt olduklarından, 8 Mart Uluslararası Kadınlar Gününü kutladıkları, ana dilde eğitim istedikleri için, kendi düşüncelerinden ötürü ağır cezalara çarptırıldılar. Bu karar faşist yönetimin "demokrasiye geçiş" teranesinin ne kadar boş bir demagoji olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

HÊVÎYA GEL'İ
OKU
OKUT

HÊVÎYA GEL'İN
DAĞITIMINA KATIL

KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ III.KONGRESİNİ YAPTI

Kongre 30 Kasım-2 Aralık tarihleri arasında 1723 delegenin katılımıyla toplandı. Tüm Küba halkının Kongreyi izlemesi için Kongre çalışmaları TV ve radyo-dan naklen verildi.

Komünist Partisi Kongreye sunacağı program taslağını, Küba halkına sunmak için Kongreden 10 ay önce çalışmalarına başladı. Program milyonlarca insan tarafından iş yerlerinde, evlerde herkesin tartışma olanağı bulduğu bir şekilde tartışıldı. Havana'da 3 gün süren Kongreye 8337 ek ve değişik öneri sunuldu.

Kongrede ülkenin, sosyalizmin inşasında karşı karşıya bulunduğu sorunlar, eksik ve hataları içeren eleştiriler, yoğun bir şekilde tartışıldı. Tüm bu sorunlar ve eksiklikler Parti Genel Sekreteri

FIDEL KASTRO'nun saatlerce süren uzun konuşmasında dile getirildi. Castro, sosyalizmin inşası döneminde komünistlerin sorumluluklarına değinerek, ülkenin bir yıl boyunca şiddetli bir kuraklık sonucu, şeker üretiminde bir milyon ton azalma olduğunu, dünya pazarında şeker fiyatlarının düşüklüğü, ekonomik alanda kapitalist ülkelerle olan ilişkilerdeki dalgalanmalar, Dolar, kurlar vs. gibi konulara değinerek üretimde daha etkili olunması gerektiğini vurguladı. Sosyalist ülkelerle olan ilişkilere de değinen Castro yararlı ilişkiler sonucu, basta SSCB olmak

üzere tüm sosyalist ülkelerden büyük destek aldıklarını ve bu destekten ötürüdürki, Küba'nın diğer 3. Dünya ülkelerinin içine girdikleri güç duruma ve kapitalist ülkelere bağlı kalma gibi bir sorunları olmadığını da belirtti.

Batı basınında sosyalizm düşmanlarının sürdürdükleri bu anti-komünist kampanyalara da

değinen Castro, bu tür güçlerin yanıtlıklarını ve kampanyaların yalana dayalı sahtekerklikler üzerine inşa edildiğini söyledi. Bu gün Küba'da temel insan hak ve özgürlüklerinin teminat altına alındığını, işsizlik, analfabetizm, okul sıkıntısı ve yoksulluk gibi sorunların olmadığını söylerken; "...sanayi ve tarım alanında binlerce tesisi kurduğumuzdan

dolayı sorunlarımız vardır. Elbette bugün binlerce traktör, makina yapımı alanında üretim yapan yatırımlara sahip olduğumuz için sorunlarımız olacaktır. Bizim sorunlarımız, bu sahip olduğumuz imkanlardan daha etkili bir şekilde faydalanmak ve daha fazla verim almaktır." dedi.

***

VKP KONGRESİ YENİ GENEL SEKRETERİNİ SEÇTİ

Aralık ayı ilk haftasında toplanan Vietnam Komünist Partisi Kongresi, Parti içinde önemli görev değişiklikleri yaparak sonuçlandı. 79 yaşındaki Truong Chinh'in yerine, Nguuyen Van Linh Parti Genel Sekreteri olarak seçildi. Ayrıca Başbakan Pham Van Dona, Polit Büro üyesi Le Duc Tho ve Savunma Bakanı Van Tien Dung de görevlerinden ayrıldılar. Bu değişiklikler, General Chu Huy Nan ve savaş kahramanı Vo Nyuyen Giap'ın tekrar MK'ye seçilmesini beraberin-

de getirdi.

Yeni Genel Sekreter Nguen Van Linh, bu yıl ölen Le Duan'a yakınlığı ve beraber çalışmışlığıyla tanınıyor. 71 yaşındadır.

N.V.Linh Hanoi doğumlu olup, henüz 15 yaşındayken Fransız sömürgecileri tarafından 6 yıl hapse mahkûm edilmiş, devrimci mücadelenin boyutlandığı dönemde Güneyde çalışmış, 1930'ların sonunda Le Duan'la birlikte Saygon'da parti örgütlenme çalışmalarını yaptı. 1940 yıllarını devrimci çalışmalarından ötürü hapiste geçirdi.

ABD sömürgeciliği döneminde Güney Vietnam'da propaganda şefi idi. Galibiyetten sonra Ho Chi Minh şehrinde Parti sekreterliğine getirildi. Aynı yıl VKP'nin politik bürosuna seçildi. 1977'den buyana sendika hareketinin üst düzey yöneticiliğini yapıyordu. Geçen Mart ayında Vietnam'ın ekonomi politikası konusunda büyük bir konferansı düzenleyip başkanlığını yaptı. Bu konferansta ekonomik politika ile ilgili yaptığı konuşmasıyla M.V.Linh çok geniş bir ilgi uyandırmıştı.

I-KDP İLE KYB ANLAŞMASI VE KÜRDİSTAN'DAKİ SAVAŞIMIN BOYUTLARI

Baştarafı Sayfa 1'de

iki örgüt arasındaki anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasını esas almıştır. Ki bu, bilinen nedenlerden dolayı doğaldır da. Fakat bu durum, anlaşma metni'nde tarafların emperyalizme karşı mücadele görevlerinin belirlenmesine engel değildir. Ve iki örgüt, bu konuda da ortak bir tesbite varabilir, anlaşma metni'nin siyasi hedefleri bölümünde pek âla bir belirlemede bulunabilirlerdi. Hem bu, basite alınabilecek ya da salt "belirleme" derekesine indirgenebilecek bir mesele de değil. Tam tersine ulusal hareket açısından stratejik öneme sahip bir sorundur. Çünkü Kürdistan, bugün, sadece sömürgecilik değil, emperyalizmin de zayıf bir halkasıdır. Ve bir bütün olarak Ortadoğu'yu hedefleyen emperyalist-gerici kompo ve saldırıların boy hedefi durumundadır. Güçler dengesinin sürekli kaygan ve hassas bir yapı arzettiği dünyamızın bu en sıcak bölgesinde, bu zayıf halkanın şu ya da bu parçasının koparılması bile, bu alandaki dengeyi, doğrudan emperyalist ve gerici güçlerin aleyhine bozacaktır. ABD, NATO'cu ortakları ve özellikle sömürgeci Türk devletinin, böyle bir değişmeye kolay kolay rıza göstermeyecekleri açıktır. Dahası, Güney Kürdistan ve Irak'taki radikal bir değişme, Oradoğu halklarına, bölge ilerici güçlerine ve Sovyetler Birliğine karşı önemli bir saldırı rampası olarak kullanılan, Türk ve emperyalist tekelin arpalığı haline getirilen Kuzey Kürdistan'ın düşüşünü çabuklaştıracak, dolayısıyla emperyalist ve gerici saldırıların doğrudan hedefi durumuna gelecektir. Basra körfezine uzanan hain planlar, Kerkük ve Musul üzerine kurulan senaryolar daha şimdiden bunun habercisidir. Kaldığı ulusal hareketin, mücadelenin anti-emperyalist yönünü derinleştirilmesi, emperyalist düşmanın ve sömürgeci müttefiklerinin hain tuzaklarına karşı uyanık olmanın yanısıra, bölge düzeyinde kalıcı ittifakların zeminini yaratmak açısından da gerekli ve zorunludur. Ki bu, ulusal hareketin bölge ve uluslararası arenada saygınlığını ve prestijini de arttıracaktır.

Anlaşma metninde, ilk anda göze çarpan diğer önemli bir konu, birliğin, BAAS rejimini yıkmayı amaçlamasıdır:

"Her iki taraf, Baas rejiminin yıkılması için ellerinden geleni yapacaklar. (. . .)"

"Halk devriminin tüm çalışmalarında, özellikle Irak'lı güçlerle (kastedilen yurtsever güçlerdir-H.G) dostluk ve dayanışma içinde olunacak." (Anlaşma Met.)

Hemen belirtelim ki, Baas rejiminin, bir halk devrimiyle yıkılması istenen, arzu edilen bir şeydir. Böyle bir devrimle, Güney Kürdistan halkımızın "haklı talepleri" gerçekleşebilir, hatta Irak'da demokratik bir federasyon da kurulabilir. Ne varki, Saddam diktatörlüğünün oldukça zayıflamasına rağmen, hâlâ Irak'da halk devrimine doğru yürüyen ciddi bir alternatif ya da muhalefet yok. Devrimci-yurtsever muhalefetin en güçlü ve başlıca odağı, Kürdistan'dır. Bundan böyle ulusal muhalefetin daha da güçleneceği de açıktır. Ancak Güney Kürdistan'daki sömürgeci boyunduruğun kırılması, ülkemizin bu parçasının tümüyle Irak işgalci güçlerinden temizlenmesi dahi, Irak'a bir halk devrimini getirmeyebilir. Ki bu, bugünün koşullarında büyük bir olasılıktır.

Bu ve benzeri nedenlerden ötürü, başta I-KDP ve KYB olmak üzere, Güney Kürdistan yurtsever güçlerini, ciddi sorunlar ve sınavlar bekliyor. Sınavları kazanmak, zorlukları aşarak ilerlemek ise, tarihimizin öğreticiliğine tekrar tekrar baş vurmaya, kurtuluş hareketinin stratejik yönelimlerini yaşa-

mın somut göstergeleriyle sorgulamaya ve gerçekçi olmayı gerektiriyor. Açık ki, Irak genelinde bir halk devrimini hedeflemek yerine öncelikle, Güney Kürdistan'ın her karış toprağını özgürleştirmek, yeniden inşa etmek, çok yönlü saldırılara karşı koyabilecek bir biçimde güçlendirmek, uluslararası alanda belirli bir yer edinmek için savaşmak ve koşullar olgunlaştığında bağımsızlığa yönelmek anlamına gelir. Bunun, Irak muhalefet güçleriyle demokratik halk devrimi yolunda ortak bir savaşım içinde olmayı yadsımadığı, aksine nesnel olarak ona hizmet ettiği de açıktır.

Stratejik öneme sahip üçüncü bir konu, "birlikler" sorunudur. Anlaşma metninde buna da yer veriliyor ve şöyle deniyor:

"Kürdistanlı örgütlerin birliği ve Irak'da geniş bir yurtsever cephenin kurulması için çaba harcanacak." (Anlaşma metni)

Görüldüğü gibi, Güney Kürdistanın temel yurtsever güçleri durumunda olan I-KDP ve KYB, herşeyden önce "birlik" meselesinde mütevazı davranıyor, kendileri dışındaki Iraklı ve özellikle Kürdistanlı güçleri görmezlikten gelmiyorlar. Ve yukarıdaki alıntıdan anlaşıldığı kadarıyla ikili bir yaklaşımı esas alıyorlar. Besbelli ki bu, olumlu ve doğru bir yaklaşımdır. Ancak "Kürdistanlı örgütlerin birliği" ile, nasıl bir "birliğin" amaçlandığı pek açık değil. Güney Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin cephe birliği mi? Örgütsel-siyasal birlik mi? Yoksa ulusal düzeyde bir Çekim merkezi mi? Hiç şüphesiz ki, Güney Kürdistan yurtsever güçlerinin örgütsel-siyasal birliği, en istenir olanıdır. Fakat kısa sürede bunun üstesinden gelinebileceği açık. Bu nedenle doğru olan, Birincisi üzerinde yoğunlaşmak, Güney Kürdistan devrimci-yurtsever güçlerinin ulusal kurtuluş cephesini örmek, böyle bir cepheyle CUD içinde yer almak ya da CUD'u birleşik bir halk cephesine dönüştürmeyi amaçlamaktır.

Diğer yandan, Kürdistanlı örgütler arasında ulusal düzeyde bir eşgüdümün sağlanmasını ya da bir çekim merkezinin yaratılmasını da, yukarıdaki genel belirlemenin içinde ele almak gerekir. Kürdistan, boydanboya bir savaş ocağına dönüştürülmüş durumda. Değişen koşullar, savaşımın çehresini değiştiriyor. Sömürgeci çıkarların pazarlığı artık tek başına, Kürt ulusal hareketini boğazlamaya yetmiyor. Bunun içindir ki, sömürgeci diplomasi-nin yerini, doğrudan müdahale, saldırı ve tehditler alıyor. Bu ise, her parçada kendi seyri içinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesine tarihi görevler dayatıyor: Ortak saldırı ve müdahalelere karşı, ortak savaşım ve bunun kordinasyonu. İşte I-KDP ve KYB birliği böyle bir eksenle ulusal bir organizasyonun yaratılması yolunda etkili bir işlev görebilir, görmelidir. Kürdistan, tarihinin en önemli, ama karmaşık ve ağır sorunlarla yüklü dönemini yaşıyor. Tarihsel koşulların sunduğu olanaklardan gereği gibi yararlanabilmek ve savaşımın kazandığı boyutlara denk düşen görevleri omuzlayabilmek, bir yönüyle, sosyalist, devrimci ve yurtsever güçlerin hayatın her alanında omuz omuza savaşmalarına bağlıdır. I-KDP ve KYB birliği, eksiklerine rağmen bu yolda atılmış tarihi bir adımdır. Eleştirel yaklaşımımızda amaç, "kissadan hisse çıkarmak" değil; atılan bu ilk adımın, yeni adımlarla geliştirilmesini kolaylaştıracak bazı stratejik sorunlara dikkatleri çekmektir. Görev bu tarihi adımı desteklemek, onun pratik örgütlenmesi sürecinde tarafların karşılaşabileceği zorlukların giderilmesine yardımcı olmak ve söz konusu birliğin daha ileri hedeflere vardırılması için samimi bir çaba içinde olmaktır.

PEYMANA PDK—I YNK Û LI KURDISTANÊ QADÛÇARÇOVA ŞER

Weki ku têt zanin xebata "hevkarî û yekitiya" ku dî navbera Parti Demokrati Kurdistanê Iraqê û Yekiti Niştîmanî Kurdistanê de dîhatî domandin, dî meha 11-an 1986 an de bî peymanêke ve pêk hat. Daxuyaniya peymanê jî sê beşên giring pêktê; rawestandîna şerê bîrakujîyê, dî warê leşkerî û politik de pêkanîna xebateke yekgirtî - xurt û - jî bo "daxwazên dî ci de" - xîstîna rejîma BAAS e.

Berî hertîştî, ev peymanê ha, ev şerê "bîrakujîyê" ya ku bî salan e, dî nav du hêzên welatparêz de heyê dîde rawestandî û yekitiya herdu hêzên pêk tîne û dî rewşêke wehayê taybetî de pêngaveke giring û dî ci de ye. Jî ber ku lî ser vê bîngehî û dî mercên iroyîn de ev pêşveçûnên ku pêk tîne - jî bo iro - jî gelek programan hêjatîr e. Jî bîl vê yekê gelê me yê

Kurdistanê bî salên dîr û dirêj e, ku dî bînan şerê kolonyalizmê û bîrakujîyê de wek nan û avê pêwîstiya "yekitiyek" dibîne û dîxwaze. Jî aliyê dîn ve, pêvajoya vatîniyek mezîna û giring daye ser milên hêzên şoreşger - welatparêz; ev jî bersîveke berçav, nefis bîçûk e û dî vî wari de jî pêngaveke pêşketî ye.

Dî jîyanê de pêkanîna vê pêngava ha, lî Kurdistanê Başûr malbarkîrîna û tengezariyê bî awekî gîştî dî bîde rawestandîna. Jî nû ve avakîrîna avahîyan hêsa dîke û geş dîke. Bê hêvî û bê bawerîyê jî nav gel radîke û gel hîn jîndar û çalak dîke. Jî bo şoreşa Kurdistanê û Iraqê moral û bawermendîyê bêtîr dîke. Imkanên nû çêdîke. Dî qad û çarçova Kurdistanê de imkanên pêkanîna navendiya netewî hêsa dîke. →

Ev pêngava ha ya ku hat avêtin, dî tekoşina rızgariya netewî ya gelê me yê Kurdistanê Başûr de pêngaveke gelek giring e; lê pêwîst e, ku jî hêla hedefên programetîk ve hinek pêşketinê çêbin û divê ku hinek prensîb û rêbaz jî nû ve di çav de bê derbaskirin. Divê mirov wan jî nû ve diyar bike. Wek bî ya me, di daxuyaniya yekitiyê de ci nedane tekoşina lî dijî imperyalizmê; bî ditina me, ev yek kêmasiyeke mezin e. Lê belê, bê guman ev yekitiyê, ne yekitiya eniyekî ye; ya lec û pirsên nav du rêxistinan e. Jî ber vê yekê jî, normal e. Lê ev rewş, di daxuyaniya lihevkerîna de jî vatîniyên tekoşina lî dijî imperyalizmê re ne asteng bû. Herdu hêz karibûn di vê babetê de bigihîne biryareke muşterek. Dî beşa armanc û hedefên siyasi de, bî hêsani karibûn vê yekê bîdî diyar kirin. Ev doz weha ne hêsa ye, bî "daxuyaniyeke" jî naye pişaftin. Temamen zîde wê jî aliyê tevgera netewî ve doz û pîrs xwediyê ciyeke stratejîk û giring e. Jî ber ku Kurdistan iro bî tenê helboqeke jarê kolonyalizmê nin e, helboqa imperyalizmê ya jar e jî. U bî tevî Rohilatanavîna bûye hedefên komplo û êrişên imperyalist û paşverûyan. Dî kijan perçeyî de dibe bila bibe, şikestina helboqeke jar, bî awekî verkîrî û berçav balans (denge) lî dijî hêzên imperyalist û paşverû têt guhartin. Amerika Yekbûyî, NATO û hevkarên xwe û bî taybetî Dewleta Tirk kolonyalist, jî reşeke weha re bî hêsayî serî danayîne û nabêje "erê." Lî Kurdistanê Başûr û lî Iraqê guhartîneke redîqal tesîr lî ser Kurdistanê Bakûr jî dîke, ku iro hêzên Tirk û yê imperyalist Kurdistanê Bakûr jî xwe re kirîne rampayên êrişên xwe yê ku lî Rohilatanavîna lî heremê lî dijî hêzên paşverû û anti-imperyalist û lî dijî Yekitiya Sovyet pêktînin. Monopolên Tirk û imperyalist Kurdistanê Bakûr iro jî xwe re kirîne mîrgemîn. Dî rewşeke weha de, Kurdistanê Bakûr raste rast dibe hedefên imperyalist û paşverûyan. Planên dûr û dirêj, êrişên ku heta tengava (boxaza) Basrayê û senaryoyên ku jî bo Kerkûk û Musilê hatîne çêkirin, jî niha ve mirov agahdar dîke. Dî tevgera netewî de, tûjkîrîna û kûrkîrîna tekoşina lî

dijî imperyalizmê, bî hişyarkîrîna lî dijî dijîmînen imperyalist û hevkarên wan hêzên kolonyalist re, di qad û çarçova heremê de pêkanîna hevkarîyeke domdar pêwîst e. U ev yek di heremê û qada navnetewî de girami û prestîja tevgera netewî serbilind û serfiraz dîke.

Di daxuyaniya yekitiyê de babeteke dîn jî têt diyar kirin, ku ew jî armanc û xebat jî bo xîstîna rejîma BAAS e:

"Herdu alî jî, jî bo xîstîna rejîma BAAS çî jî destên wan bêndê bikî. (. . .)"

"Dî hemû xebatên şoreşa gelêride, bî taybetî bî hêzên Iraqê re (qest hêzên pêşverû ne H.G.) dostani û hevkarî dê bêt domandin (daxuyaniya yekitiyê)

Em dîxwazîna, di ci de bîdî diyar kirin, ku bî şoreşeke gelêrî xîstîna rejîma BAAS daxwazê çak û dî ci de ye. Bî şoreşeke weha gelê me yê Kurdistanê Başûr bigihî "daxwazên xwe yê bî ci. " Heta ew çax lî Iraqê federasyonê demokratîk jî, kare pêkbêt. Mixabîna, lî Iraqê bî jarbûna rejîma Saddam re muxalefeteke weha ciddî û alternatîvek tune. Serkanî û navendiya muxalefeta şoreşger û welatparêz lî Kurdistanê ye. rewşa muxalefeta netewî vekîrî û berçav e. Lê belê lî Kurdistanê Başûr şikestîna nîrê kolonyalizmê, bî awekî giştî ev perça welatê me jî bî destên hêzên dagîrkerên Iraqê rızgarkîrîna û malaştîna dibe, ku şoreşa gelêrî neyîne Iraqê. Ev rewş ha di mercên îroyî de gumaneke mezin e.

Jî ber van û jî hinek sedemên dîna, di serî de jî PDK-I û YNKê re û jî hêzên Kurdistanê yê welatparêzên dîna re vatîni û berpirsiyariyên giring dîkevîna. Jî bo serketîna imtîha-

nan û malaştîna asteng û probleman jî diroka xwe nûcar ve dersên hindekarîyê bigrîna. Berê xwe bîdîna stratejîkên tevgera netewî, pîvanên jîyanê yê berçav divê em jî birnekîna. Ev tîşteki gelek vekîrî û zelal e, ku di şûna tevayîya Iraqê de armanc û hedefkîrîna şoreşa gelêrî berî hertîştî azadkîrîna her buhîsta xaka (axa) Kurdistanê Başûr e. Jî nû ve avakîrîna wê û lî hember êrişên pîr alî parastîna wê pêwîst e. Dî warê navnetewî de bibe xwedî prestîj. Dema imkanên mercên serxwebûnê çêbibe, divê mirov di vî wari de pêngavên pozîtîv bavêje. Ev karûbar ne lî dijî hêzên Iraqê yê ku jî bo şoreşa gelêrî dîxebîtîna. Tam zîde wê jî vê hevkarîyê re hîzmet dîke. Babeta sêyemîn jî aliyê stratejîk ve giring e, ev jî pîrsa "yekitiyê" ye. Dî daxuyaniya yekitiyê de ci dîde vê babete û weha dibêje:

"Jî bo yekitiya hêzên Kurdistanê û jî bo lî Iraqê pêkanîna eniyekî welatparêz û fireh xebat bêt kirîna." (Daxuyaniya Yekitiyê)

Wek ku têt ditîna, PDK-I û YNK lî Kurdistanê Başûr du hêzên sereke ne. U di babeta yekitiya hêzên welatparêz de mutewazî ne. Jî derê xwe hêzên Iraqê û bî taybetî hêzên Kurdistanê jî birnakîna. Wek ku lî jor jî hat diyar kirin, ditîna û bawerîyeke pîr alî jî yekitiyê re bîngêh digrîna. Lê belê bî yekitiya hêzên Kurdistanê çî têt xwestîna û amaçkîrîna baş ne diyar e. Lî Kurdistanê Başûr, di eniyekî de yekitiya hêzên rızgarkîrîna netewî têt xwestîna, yekitiya siyasi û rêxistinî, an jî di qad û çarçova netewî de nevendîyeke xurt ku karîbe hemû hêzên Kurdistanê yê welatparêz bîkîşîne ba hev? Bê guman lî Kurdistanê Başûr yekitiya rêxistinîya hêzên siyasi daxwaza herî çak û dî ci de ye. Lê di demeke kurt de di vî wari de serketîna zehmet e. Jî ber vê yekê lî ser xala yekemîn karû xebat kirîna baştir e. Lî Kurdistanê Başûr, hunandîna eniya welatparêz û her weha bî vî eniyê di nav CUD de ci girtîna, an jî CUDê vergerîna eniya netewî ya gelêrî ya hevgerîna.

Jî aliyekî dîna ve, di nav rêxistinên Kurdistanê de, di qad û çarçova netewî de pêkanîna komîteke koordînasyon, an jî navendiyeke bî hêz pêwîst e. Divê ev jî, di nav van karûbaran de be. Iro Kurdistan bî seran ser di nav çeperên şerê de ye. Guhartînen mercan rûçîkên tekoşînê diguhurîna. Bî tenê û bî serê xwe bazîrganî û bazariya hêzên kolonyalist, nîkare tevgera netewî ya Kurd bîfetsîna. Jî bo vî yekê ye, ku diplomasiya kolonyalistan bî kêr nayê û di şûna wê de raste rast pêşkari, êriş û tehdît ci digrîna. Dî her perçeyî de, lî gor pêşveçûna tekoşina netewî ya rızgari vatîniyên diroki berpêşê me dîke: Lî hember pêşkari û êrişên muşterek, tekoşina muşterek û koordînasyonê wê. . Lî ser vî bîngêhê yekitiya ku di navbera PDK-I û YNK de pêk hat kare, di warê pêkanîna organîsasyonê netewî de roleke pozîtîv bilîze û divê bilîze jî.

Kurdistan, di diroka xwe de rojên gelek giring û di demeke tevî hev de, di bîna pîrsên giran de dijî. Divê tevger, jî merc û imkanên diroki fêde bibîne. Lî gor qad û çarçova tekoşînê vatîniyên giring hilgîrîna ser milên xwe. Jî aliyê dîna ve hêzên welatparêz û şoreşger pêwîst e, ku mil di mil de, di her aliyê jîyanê de tekoşîna bîdîna. Yekitiya navbera PDK-I û YNKê bî kêmasiyên xwe ve di vî wari de pêngaveke diroki ye. Em bî vî ditîna xwe ya bî rexne " ne jî bo ku jî xwe re paye derxîna-

" diyardîkîna. Em dîxwazîna, ku ev pêngava ha ya ku hatîye avêtîna hin, baş bî ci bibe. Jî ber vê yekê jî balê dîkîşînen ser hinek pîrsên stratejîk. Vatîni (wezîfe) piştgîriya vî pêngava diroki ye. Di vî babetê de pîrsên ku di pratîka rêxistinî de pêkbên, divê mirov jî van re bibe alîkar. Jî ber ku ev yekitiyê bîngêhê hedefeke pêşkari ye, divê mirov bî awekî samîmî alîkarî û piştgîriya wê bike.

DEVİRİMCİ MORAL

Moral, Fransızcadan Türkçeye geçen bir sözcüktür. Türkçeye geçerken anlam değişikliğine uğramıştır. Fransızca da bu kavramın esas anlamı, bireylerin aile ve toplum içindeki davranışlarını belirleyen tüm ilke ve normların toplamını kapsar. Kısacası bu kavramın asıl ve orjinal anlamı, toplumsal ahlak demektir. Böylelikle bu kavram sınıfsal bir karakter taşır. Bireyin aile içindeki davranışları, çalışma yaşamı, toplumsal ve sınıfsal ilişkilerinde kendisini gösterir. Sınıfsal karakteri gereği, anlamı ve yorumu da sınıfların politik-ideolojik tavırlarına göre değişir. İnanç moralin temel kaynağıdır. Onun politik görüş ve yönlendirilmesidir. Kendine güvenme ve mücadele dürüstüdür.

Bilindiği gibi insanlık tarihi bir mücadele tarihidir. Bu mücadele tarihine göz attığımızda nice insanlar, topluluklar, halklar ve uluslar inaçları uğruna kendi ya da başka sınıflar adına en büyük fedakarlıklarda bulunmuşlar. İnançlıkları ya da inandırdıkları davada canlarını bile feda etmişlerdir. Günümüzde de bu tür olaylar az değildir. Yeter ki, kişi başta kendisine ve davasına inansın ve güvensin. Ondandır aşılmayan hiçbir engel yoktur. İnançsızlık güvensizliği, güvensizlik de moral çöküntüsünü yaratır.

MORAL ÇÖKÜNTÜSÜ

İnançsızlık ve güvensizlik kişi ve kitleleri hayal kırıklığına ve giderek moral çöküntüsüne götürür. Özellikle siyasi unsurlar, moral gücünü yitirdiklerinde derbeder olurlar. Moral gücünü yitirmiş insanın, dünyayı değiştirme ve yönlendirme diye bir iddiası olmaz. Yalnızlık ve umutsuzluk içine düşer. Özellikle siyasi gericiliğin egemen olduğu dönemlerde, moral çöküntüsü, kişi ve giderek kitleleri sarar. Demokratik ya da nisbi demokratik burjuva iktidarları dönemlerinde, devrimci potansiyelin yüksek olduğu sıralarda, buna ilgi ve sempati duyanlar, kitle halinde devrimci mücadeleye katılmış olurlar. Mücadele sürecinde devrim-

ci hareketlerin geçici yenilgiler aldığı ve gericiliğin iktidara egemen olduğu dönemlerde, rahat koşullarda harekete katılanlar büyük bir moral çöküntüsüne uğrarlar. Gericici dönemin bu zor koşullarına dayanamazlar ve yine kitleler halinde devrimci hareketlerden uzaklaşırlar. Lenin, bu gericilik dönemlerini şöyle açıklıyor:

"Gericilik yılları (1905-1910). Çarlık zafere ulaşmıştı. Bütün devrimci partiler ya da muhalefet partileri ezilmişlerdi. Siyaset yerine durgunluk, yılgınlık, bölünmeler, dağılmalar, davayı terk ediş, ahlaksızlık geçmişti. Felsefi idealizme doğru artan bir eğilim görülüyordu; gizemcilik, karşı devrimci bir ruh halinin büründüğü kılıktı. Ama aynı zamanda, devrimci partilere ve devrimci sınıfa, son derece yararlı bir tarih diyalektiği dersi veren, siyasal savaşı yılmadan yürütme-yi onlara anlatan ve öğreten de, bu büyük yenilginin kendisidir. İnsan gerçek dostlarını felaket anında tanıır. Yenilgi, ordular için iyi bir okuldur." (Yeni Tip Pro. Par. S.89)

Lenin'in çizdiği bu siyasal tablo üzerinden yaklaşık 80 yıl geçmesine rağmen, günümüzde de hala geçerliliğini koruyor. 1980 ve sonrası Kürdistan ve Türkiye'de devam eden toplumsal ve siyasal gelişmeler Lenin'in bahsettiği yenilgi dönemine ne kadar da benziyor! 1980 yılında faşist cuntaya iktidara el koyduğunda, kitleler arasında bir panik başladı. Dağılma, safları terk etme, bölünmeler ve dökülmeler birbirini izledi ve hala da devam ediyor. Kitlelerde moralsızlık had safhaya ulaştı. Dökülmeler, savrulmalar bir bütün olarak hareketleri sardı, hiyerarşinin her basamağına urmandı. Eskiden var olan kimi kof örgütler süreç içerisinde tamamen ortadan silindi. Kimilerinin de sadece isimleri kaldı. "bu büyük yenilgi"den ders çıkaramayanlar bu süreç içerisinde bir adım bile ileriye gidemediler.

Gericilik ve yenilgi yıllarında, her ne kadar davayı terk etme, dağılma, inançsızlık ve moral

çöküntüsü koşulları ister istemez olgunlaşıyorsa da, bu olumsuz etkileri aşağıya çekmek, asgariye indirmenin devrimin stratejik, taktik hedefleri ve bunlara bağlı örgütlerin örgütlenme anlayışı ve düzeyine de bağlıdır. Eğer Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı, günümüzün genel ve ülkenin özel ve somut koşullarına göre değerlendirilip

programlaşınsaydı ve bu somut koşullara göre bir örgütlenmeye gidilseydi elbette ki, 1980 yılı ve sonrası Kürdistan devrimci demokratik hareketindeki tahribatın boyutları bugünkü düzeyde olmayacaktı. Ve buna bağlı olarak bugün kitlelerin içinde bulunduğu davayı ter etme, umutsuzluk ve moral çöküntüsünün boyutları daha dar ve düşük olacaktı. Elbette ki, ulusal ve toplumsal davanın bu denli zarar görmesinin bir sürü ciddi nedenleri var. Bu ciddi nedenlerden bir kaçına değinmek gerek. Bizce bu nedenlerden birincisi, sakat ve yanlış örgütlenme anlayışından geliyor. Oluşturulan örgütler Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına öncülük edecek örgütler değildi. Sömürgeci burjuva devletin temellerine yönelip yıkacak biçimde ve nitelikte örgütler oluşturulamamıştı. Türkiyede verilen demokrasi mücadelesinde Kürtler adına sol muhalefet biçiminde örgütlenmişlerdi. Bu anlayış ve karakterden oluşan örgütler elbette ki, 12 Eylül Faşist darbisine karşı direnmeyi değil, sistemli geri çekilmeyi bile başaramadılar. Dahası bu kof, sakat ve boş yapıyı kitlelere olduğu gibi değil, başka biçimlerde tanıttıklarından, 12 Eylül'le birlikte gerçek durum açığa çıkınca, kitlelerde ve hatta örgüt yapılarında moralsızlık ve dağılma büyük boyutlara ulaştı. Yeterli bilince sahip olmayan binlerce insan hayal kırıklığına uğrayarak, davayı terk etti. Kendi başına kalan bu insanlar cuntanın belasından kurtulmak için türlü kılıklara büründüler. Boşvermişlik ve her türlü kötü ayrıcalıklık yaygınlaştı.

Faşizmin iktidara el koymasından buyana devrimci hareketler kitlelere alternatif gösteremediler.

Bu umutsuzluk döneminin şartlarını iyi değerlendiren sömürgeci burjuva partileri kurtarıcı rolüne büründüler. "umut kapısı" açıldı diye gözler yine oralara çevrildi. Kimi sol partiler de "demokrasi" adına kitlelere bu burjuva partilerini alternatif olarak sundular.

DEVİRİMCİ MORAL DİRENMEKTİR

Devrimciler ve özellikle komünistler, yaşamın her alanında, mücadelenin en sert ve ağır koşullarında fedakarca ve hiç çekinmeden en önde savaşır. Mücadelenin diyalektik yasalarını iyi kavradıkları için, bu savaşa zaferle birlikte, yenilginin de olabileceğini hiçbir zaman akıldan çıkarmazlar. Yenilginin en zor ve çetin koşullarını hesaba katarak, mücadeleye ve savaşa katılırlar. Bunun içindir ki, yenilginin en zor koşullarında, tek başına bile kalsalar davaya olan inanç ve güvenleri sarsılmaz. Hiç bir işkence türü yenilgi ve kayıplar komünist morali çökertmez. Devrimci mücadele tarihinde bunun binlerce somut örnekleri vardır. Kürdistan, Vietnam, İspanya, Afrika ve Latin Amerika'da aslanlı hücreler, çarşıya germeler ve modern işkence aygıtları devrimci inanç ve morali çökertememişlerdir. Toplu sürgünler imhalar onları ülkelerinden koparamamıştır. Bununla birlikte devrimciler olağanüstü insanlar değil; fakat bilinçli, kararlı kendisine ve haklı davasına inanmış olmaları onlara üstün bir moral ve direnç gücü sağlar. Devrimci insan, yenilgiden sonra "herşey bitti", "bu işin sonu yoktur", "benden bu kadar" Vb. sözler diyemez. Lenin'in işaret ettiği gibi "bu yenilgiden" ders çıkarır. Bu deneyim ışığında yeniden kollarını sıvar ve mücadeleye devam eder. Düşmana boyun eğmez, teslim olmaz. Mücadeleni bırakmak teslim olmak demektir. İşte devrimci moral ve inancın sağladığı ümitsizlik, zorlu düşmana karşı her dönemde, dönemin koşullarına uygun örgütlü mücadeleye değişik biçim ve düzeylerde sürdünmektir.

Tirkîya vê nivîsara ha beri di kovara Roja Welat de bi navê sernivîsa " LI KURDISTANÊ DANINA PIRSA NETEWÎ" hatî bû weşandî. Niha jî bi hînek firehkîrî û guhartîna wê re, em dê nivîsarê jî we xwendevanên xwe yê hêja re bi kurdi pêşkeş bikin.

Serkariya Hêviya Gel

PIRSA NETEWÎ

III

Lê belê, ev naye wê manê ku tevgera çîna karkerê Kurdistanê, di pêvajoya şoreşa demokratîk a netewî de têkili û hevkarîya xwe bi gundiyên xîzan re pêşve nabe û jî bo hatîna serkarîyê (hukma) bi mîrani û bi biryar xebat nake, naxwaze wek şoreşa Vietnamê û Çînê bê navbeyn şoreşa demokratîk a netewî di bîngê xwe de ku karê dîktatoriya proleteriyê dibîne, bi karîna gelêriya demokratîk" ve girênade û serfiraz nake. Bi rasti ev yek jî iro ve li pêş çîna karkerê Kurdistanê, armanc û vatîniyêke dirokiya dûr û dirêj e. Lê xwestîna çîna karker a ku bi rizgariya netewî re, rizgariya civakî serfiraz bike, tişteki din e. Ev daxwaza wê, di pêvajoka tekoşîneke bê hempa de û di tevger û bûyerên hêzên soresgerên netewî de, di rêxistîna

pratik û di zanabûna birêvebirîna de pêkaniya hebûna hêzêk berçav ne aynî tişt in. Ew daxwaza tevgera çîna karkerê Kurdistanê ku hedefên şoreşa sosyalîst pêşber dîke, ne li dijî perspektîva programa hedefên şoreşa demokratîk a netewî ye. Bi temami zîdê wê, pêwîstiya pêkaniya programeke ku kara çîna karker bi gundiyên xîzan re, burjuvaziyên biçûk ên bajari û burjuvaziyê netewî ku " dixwaze

bazara Kurdistanê bigre destê xwe" tewr digre û hedefa wê heye. Ku di vê pêvajoya tekoşîna de rewş li gel proleteriyê ye û li dijî hêzên lihevhati, durû û bê biryar e. Imkanên nû derdikeve holê û divê ev bînan bîkaranin. Di vê babetê de ditûnên liderê Ginê Amilcar Cebral gelek hêja ne:

" Di dema mesafe stendin û pêşveçûna tekoşîna rizgari de, pêwîst e, ku mirov xwediyê kar û menfîetên cûda-cûda bine ba hev, dijîtiyan kêr û hel bike, jî bo rizgari û pêşveçûnê, hedef û armancên muşterek şan bide." (A. Cebral, Son. Kon. Teorî Y. r. 60)

Lê heger mirov karîna gelêriya demokratîk, di şûn û dema şoreşa demokratîk a netewî de bike hedef û şan bide, beri her tiştî jî burjuvaziyê biçûk beşeke bide tirsê. Qezenkîrîna burjuvaziyê netewî ye ku zordariya netewî dibîne û jî bo " destxistîna bazarê" dikeve nav tekoşîna gelek çetin dibê. Heta bi ihtîmaleke mezîn kare bibe asteng. Jî ber van sedeman ew qad û çînen cûrbe cûrên ku li gel rizgariya netewî cîyê xwe digrin, " hedefên kar a wan a muşterek" têt înkâr kirin. Jî ber ku burjuvaziyê netewî, jî seri ve dizane, ku

karîneke weha xwediyê naverokeke anti-kapîtalîst e û li dijî kar û menfîeta çîna wê ye.

Na, PPKK di programa xwe de weha dide diyarkirin, ku deriyekî "karîna gelêriya demokratîk" jî hêzên demokratîk ên netewî re, yanî jî burjuvaziyê netewî re jî vekirîye ("Di pêşengîya çîna karker de, li ser bîngê hevkarîya karker û gundî karîna ku hemû hêzên demokratîk û netewî di nav de ci bigrin" ev mane derdikeve.), ew çax mirov nikare jî karîneke weha re qala "dîktatoriya proletartaya rasti" (yanî karîna demokratîk a gelêri) bike. Jî lew re karîna demokratîk a gelêri di rasti û bîngê xwe de rasti (tekabûla) temambûna qonaxa şoreşa demokratîk a netewî dîke.

PIRSA HEVKARIYE

Pîrsa hevkarîyan (itifaqan) jî pîrsa şoreşê ya stratejîk yek e. Li gor qonaxên şoreşê yê stratejîk têt diyarkirin. U li gor qonaxên cûrbe cûr ên şoreşê yê ku mercên diroki û aboriyên berçav ên ku hedefên stratejîk didin diyarkirin; li gor wan forma xwe digre. Iro qonaxa stratejîk a şoreşa me, şoreşa demokratîk a netewî ye. Qonaxa duyemîn a ku li

pey şoreşa demokratik a netewî têt, şoreşa sosyalist e. Dî her du qonaxan de ji, ci girtina hêzên hevkar babetên têkiliyên navbêyna wan, xwerû cûda û bî ferq in. Ji ber wan sedeman pêwîst, e ku mirov ferqên navbêyna têkiliyên hêzên çini yên şoreşê, dî pevajo yên cûda de ci û şêla hêzên hevkar, lî gor mêyîlên şoreşa demokratik a netewî û lî gor birûbaweriyên, rîzgariya netewî lî dozê binêre û jê re lî çareserkirinan bigere.

Dî dema şoreşa rîzgariya netewî de, dijiti û berberiya netewî xurt û hakîm e. Dî vê demê de burjuvaziyê Kurd yê hevkar, axayên xwedi ax û hêzên paşverû, lî dij daxwaza serxwebûn û azadiya gelê Kurd in. Lî gel dewleta kolonyalist a Tirk û imperyalizmê ci girtine û digrin. Lê, çîna karker, gundi, burjuvaziyê biçûk ê bajari û yê ku xwedi du qereker e, burjuvaziyê netewî, ji ber rewş û qekerêrê xwe yê berçav, dixwazî nîrê kolonyalizmê bêt şîkestin, hebûna imperyalizmê lî welat bêt malaştin (paqijkirin), şoreşa axê bêt pêkanî û dixwazî, ku civat bikeve rîyeke serbixwe - demokratik û pêşkêti. Dî qonaxa yekemîna a şoreşa rîzgariya netewî de ya herî girîng û bîngêhin ev e, ku daxwaz û hêviyên hemû çîn û qadên ku dixwazî ji bî nîrê kolonyalizmê rîzgar bîbî û hêvi û daxwazên wan yên cûda cûda dî hedefeke mustereker de bine ba hev û wan têbîghîne, ku rîzgariya netewî, bî pêkanîna eniyek (cephêki) ancax kare bî serkeve. Dora yekemîna pêkanîna eniya demokratik a netewî ye.

Lê ev, bes lî gor girîngiya diroki ye û lî gor hedefên stratejîkên şoreşa Kurdistanê tespîteki politik e. Lê faktorên ku encamê (neticê) diyar dîke, bîrêxistîna politikayê ye. Mesela hema hema hemû rêxistînanê Kurdistanî kêm - zêde lî ser pêwîstiya eniya demokratik radiwestî. Heta bî awekî dîlşewîti propagandaya wê jî dikî. Lê pîraniya wan ne durîst in. Yê ku zêde bazîrgariya wî kari dikî, kar û menfieta xwe ya reformîst bî ser ya gel re digrin, lî hinek derdor û qadên dî, bî hinek hevkarên reformîst re hevkarîyê pêk Tinî. Hinek jî, xwe bî xwe eni elan dikî û pêş lî rîya pêvajoya eniya demokratik a netewî digrin. Lê mîxabin, ew lî ser navê "sosyalîzma zanîstî" lî ser navê çîna karker dikî. Halbû ku çîna karkerê Kurdistanê bî hevkarê xwe gundiyên xîzan, burjuvaziyê biçûk û burjuvaziyê netewî re lî ser hedefên stratejîk ên şoreşê, pêwîst e, ku dî eniya demokratik a netewî de bî ba hev. Divê lî gor vê tespîta jorîna taktîkan pêşve bîbî. Bê guman dî mercên îroyîna de, dî rîya pêkanîna eniyek de, lî dij reformîstan û lî dij sekterîzma "çep" divê mirov bî biryar be, lê divê mirov piçek nerm

û fireh be jî.

Jî bîl vê yekê azadiya Ereb, Tirk, Ermenî, Asurî û gelê dî nî ku lî Kurdistanê dijî ji bî rîzgarîkirîna Kurdistanê ve girêdayî ye. U ew jî hevkarê şoreşa me ne. Jî ber vê yekê jî, divê wan gelan jî qezenç bîkî, ji bo ku bikevîna nav eniya demokratik a netewî, divê kar û xebat bêt kirî.

Jî aliyê dîna ve Kurdistan kolonyeyeke perçerî ye. Dî qonaxên tevî de dijî, lê disan jî bo hemû perçan dî rojevê de qonaxa şoreşê ya diroki, şoreşa demokratik a netewî ye. Lî gel wê, lî her perçeyî tekoşîna rîzgariya netewî pêşve dîçe û digîhe gehînekên nû. Lî ser hev tesîr dikî; tesîr di hêlîna. Ev rewşa ha bes û bî tevî jî şoreşa Kurdistanê re qezenç nayîne, ji bo yekîtiya netewî û Kurdistanê serbixwe, yekbûyî û demokratik jî mercan çêdîke. Girîngiya dozê dî heremê û qad û çarçova netewî de hin zêde dîke. Lê ev yek dî eynî wextê de lî Rohîlanavîna menfieta hêzên imperyalist, kolonyalist û hevkarên wan yên paşverû jî tehdîd dîke. Tîrs û lî ser wan çêdîke. U jî ber van sedeman jî, wek ku gelek çaran dî dirokê de hatiye ditîna, nîha jî êrişên mustereker dî rojevê de ye. Dewleta Tirk a faşîst, ew "sinorên" Kurdistanê ku lî gor planên imperyalizmê hatîbûn parvekirîna jî nas nake û êriş dîke û dixwaze hin jî wan sinoran fireh bike. Ev yek îro bî awekî eşker lî ber çav e.

Dema ku tekoşîna neteweyê Kurd xurt dîbe û pêş dîkeve, êrişên hêzên kolonyalist - paşverû yên mustereker destpêdîke. Ew komplot û êrişên hêzên kolonyalist - paşverû dî eynî pîvan û dozajê de nebe jî, disan tesîr lî ser perçeyên dîna dîke. Dî nav sinorên perçeyê de gîndorkirîna (ablûqekirîna) tekoşîna rîzgariya netewî êrişan kêm nekîriye û nedaye rawestandîna. Temamî zîdê wê hin jî kar û xebatê hêzên kolonyalist hêsa (asa) kîriye. Îro Kurdistan, dî qad û çepereke şerîkî bî hempa de ye. Guhrandinê ku lî heremê pêk tîna, kare jî êrişên hin mezin re îmkân û îhtîmalan çêbîke.

Lê tîrs berê mîrîna nagre. Ew hêzên ku êrişên dijî yên mustewrek bîşkîne û paşve bavêje, hêzên Kurdistanê yên xwerû bî xwe ne. Vatîni, bî vê yekê bawerî anîne, nîgek zû tedbîrên rêxistîna wê pêkanîne. Jî bo her perçeyî, **hevkarê şoreşa Kurdistanê, hêzên rîzgarîyên netewî yên perçeyên dîna** in. Tespîtkirîna têkiliyan, alîkarî, piştîgîrî û hunandîna rêxistîniya hevkarîyan e. U dî pratîkê de pêkanîna formên wan e. Bê guman, hêzên rîzgarîyên netewî divê serxwebûna xwe baş biparêzî û jî dijiti û berberîya nav dewletên kolonyalist, bî awekî şehreza fêde bîbin.

Rîzgariya her perçeyî, disan dî wê perçaya ku gelê me tede tekoşîna dîde û dî bîna pêşengiya hêzên wî de pêk bêt. Jî vê yekê re guman tîne. Jî ber ku weha be, şîkestîna nîrê kolonyalizmê, lî dij êrişên dijî yên ên mustereker, ji bo rêxistîna û hunandîna berxwedan û parastînek mustereker, pêkanîna yekîtiya netewî, pêşvebirîna zîman û çan, dî nav hêzên demokratik ên netewî de pêkanîna têkiliyên jîndar û heta pêkanîna organizasyoneke netewî re astengê tîne. Bî temamî tersê wê pêşveçûna tevgera netewî, lî gor mercên heremê yên berçav, lî gor îmkânên ku mirov karîbe fêde jî nav dijiti û berberîya dijî yên bîbine û menfieta perçan û ya gîştî, ber bîhev bine, paralel bîmeşîne, ew çax îmkânên pêngavên pêşkêti pêk têt. U ew çax, mirov kare ber lî wan pevçûnên ku kul û brînên giran û mezin dî dil û cigera tevgera netewî de vekîriye jî, derman bîke û bikewîne. Rîya herî rastîna jî ev e.

Wekî ku me dî vê nîvîsara xwe de berê jî dabû diyarîkirîna, rewşa perçebûna Kurdistanê, lî her perçeyî xwerû, lî gor pêşveçûna têkiliyên kolonyalizmê yên aborî û cografî, şoreşên welatên kolonî û kolonyalist ber bî hev tîne. Heta jî bo hêzên şoreşê û demokrasiyê mercên tekoşîna mustereker ên berçav pêk tîne. Ev rewşa ha ya berçav hêzên demokrasiyê yên lî welatên kolonî dîke hevkarê neteweyê Kurd yê herî hêztîna. Jî ber vê yekê, jî hêzên hevkarên Kurdistanê Bakûr yek jî, çîna karkerê Tirkîyê û hêzên demokrasiyê ne. tekoşîna lî dij faşîzmê û kolonyalizmê ketiye nav hev û girîngiya tekoşîna mustereker hin jî girîngîr û blîntîr dîke.

Jî hêleke dîna ve, tekoşîna rîzgariya netewîya neteweyê Kurd, perçek jî pêvajoya şoreşa cihanê ye. Jî wê naye qetandîna. Dî serî de sistema sosyalîst, hêzên rîzgarîyên netewîyên welatên girêdayîyê imperyalizm û kolonyalizmê ku lî dij imperyalizmê û kolonyalizmê şerîkî dîna çîna karkerên cihanê xweza hevkarên şoreşa me ne. Lê ev naye wê manê ku wekî hînek jî qral jî bêtîr qralîst bîna. Dî nav qad û çarçova pêvajoya gîştîya şoreşê de divê politikayeke serbixwe û bî qereker bêt efrandin û ajotin. Politikayeke weha serbixwe û bî girêdayîna ne lî dij hedefên me yên stratejîk e. Jî bîl vê, hêzên cihanê yên aşîxwaz - demokrat, ew kes û sazgehên ku maf û azadiyên mirovan diparêzîna, dostên gelê me yê Kurdistanê ne. Dî tekoşîna rîzgariya netewî de, jî bo piştîgîrî û alîkarî standîna wan hêzên dost, divê fêde û kara pêvajoya şoreşa cihanê tawîz naye dayîna û mirov dî vê politikayê de xwedi perspektîveke fireh be.

DAWI

GELI XWENDEVANÊN HÊJA!

DAWIYA NIVISARA ME YA "PIRSA NETEWI" HAT. EM DE DI DEMEKE GELEK NEZIKTIRIN DE VE NIVISARA XWE YA HA BI HEV RE BI ZIMANE KURDI O TIRKI DI BRUSOREKE DE ÇAP O BELAV BIKIN.

EM BAWER IN; KU EW HINEK KESEN KU BI KURDI TEVAYIYA NIVISARE BI DEST NEXISTI BUN O NEXWENDIBUN; DE EV CAR DIVAYIYA TEVAYIYA NIVISARE O XWENDINE BIBININ. EW XWENDEVANEN ME YEN KU BI KURDI NIZANIN O BI TIRKI DIZANIN; DE EW JI DIVAYI O GENGAZIYA XWENDINA NIVISARE BI DESTXIN!

DEĞERLİ OKUYUCULAR!

KÜRTÇE OLARAK ŞİMDİYE KADAR ORTA SAYFADA YAYINLADIGIMIZ "PIRSA NETEWI" BİTTİ. BU SERİ YAZIYI EN KISA ZAMANDA TÜRKÇE VE KÜRTÇE OLARAK BİR BROŞÜR HALİNDE YAYINLAYACAĞIZ.

ŞİMDİYE KADAR BİR BÜTÜN OLARAK YAZIYI BİR ARADA GÖREMEYENLER; BU FIRSATI BULACAKLAR. BUNUN DIŞINDA KÜRTÇE AZ BİLEN YA DA BİLMEYEN OKUYUCULARIMIZ DA OKUMA İMKANINA KAVUŞACAKLARDIR.

ÖĞRENCİ HAREKETİ YASAKLAR ZİNCİRİNİ KIRIYOR

DEMOKRATİK ÖĞRENCİ HAREKETİ GELİŞİYOR

12 Eylül darbesiyle birlikte faşizm, Tüm kurum ve kuruluşlarda olduğu gibi, üniversite ve yüksek okullarda da kurumlaşma faaliyetlerine girişti. 1950'lerden buyana Türkiye ve Kürdistan'da gelişen olaylar karşısında tavırsız kalmayıp, akademik ve demokratik taleplerin yanısıra, anti-emperyalist mücadelede de aktif olarak yerini alan toplumun bu dinamik kesimi, 12 Eylül faşizminin boy hedeflerinden biri oldu. Binlerce öğrenci işkence çarklarından geçti. Yüzlerce şehit oldu. Sağ kalanlar fişlendi ve okuma, çalışma haklarından mahrum edildi.

1981'de çıkarılan YÖK yasasıyla üniversite ve yüksek okullar bilim yuvası olmaktan çıkarıldı. Yüzlerce öğretim üyesinin işine son verildi, ders kitapları değiştirildi; öğrenci yurtları birer cezaevine, üniversiteler askeri kışlaya döndü. Öğrenci gençlik apolitikleşmeye yöneltildi. Faşizm basın, yayım kurumları ve üniversitelerdeki uygulamalarıyla kendisine uygun insan tipleri şekillendirmek istedi, istiyor.

Ancak, tarihi gelişim çarkını geri çevirmek mümkün olmuyor. 1984'den buyana üniversite öğrencileri bu baskılara ve anti-demokratik uygulamalara dur demek için, demokrasi mücadelesindeki yerlerini yeniden almayı başladılar. Tüm yasaklara ve baskılara karşı kendi örgütlenmelerini oluşturmaya başladılar. Ve küçümsenmeyecek eylemler örgütlediler. Bugün sayıları 70'i aşan özerk öğrenci dernekleri akademik-demokratik haklar için mücadele ediyor. Yemek boykotlarından açlık grevlerine kadar varan birdizi eylemler geliştiriyor. Biryandan da bu öğrenci derneklerini bir çatı altında toparlayıp ortak güçlerini birleştirmeyi planlıyor ve bunu çıkardıkları yayınlarında tartışıyorlar.

İki yıldan beri sabırla ve inatla örgütlenmeye çalışan üniversite

ve yüksek okul öğrencileri üzerindeki baskıların birikimi artık tahammül edilmez aşamaya varmıştır. Sadece 1984-85 öğretim yılında YÖK'ün 44. maddesinin uygulanması sonucu 40 Bin öğrenci okullardan uzaklaştırılmıştı. Gelecek kuşkusuz ve anti demokratik uygulamalar öğrencileri bunaltıyordu.

YÖK'ÜN 44. MADDESİ NEDİR ?

*** Sınıf geçme sistemi esastır. (öğrenci bir alt sınıftan kalan bütün derslerini başarmadığı sürece bir üst sınıfın sınavlarına giremiyor.)

*Derslere devam zorunludur.

*Normal öğretim süreci içerisinde okullardan mezun olamayanlara, okullarını bitirebilmeleri için; 2 yıl süreli okullarda 1 yıl, 4 yıl süreli okullarda 2 yıl, 5 ve 6 yıl süreli okullarda 3 yıl ek süre tanınır."

İNTİHAR OLAYI VE GELİŞEN EYLEMLER

Nihayet 44. Maddenin kurbanlarından biri olan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi İsa Tanrıverdi'nin 23 Ekim günü intihar etmesi bardağı taşıran son damla oldu. Ve bir dizi protesto eylemleri sonucu 3 Kasım'da İzmir'den 4 Kasım'da İstanbul'dan Ankara'ya doğru bir grup öğrenci yürüyüşe başladılar. Yürüyüşçüler ellerinde 10 Bin imzalı dilekçe ile YÖK'ün 44. Maddesinin değişmesini, öğrenim harçlarının kaldırılmasını ve öğrencilere verilen kredi miktarının artırılmasını istiyor, komuoyunun desteğini almak için de, tüm baskıları göyüsleyerek, böylesi bir eylem türünü seçiyorlardı.

YÖK'ün 44. Maddesi uyarınca, öğrenim gördüğü MÜHF'den ilişkisi kesilen İ. Tanrıverdi 23 Ekim günü kaldığı Altunizade Erkek Öğrenci Yurdunda intihar etti. İsa'nın ölüm haberi üzerine yurttaki öğrenciler saat 03'e kadar

yurt binası önünde oturma eylemine geçerek YÖK'ü protesto ettiler. Ertesi gün Hukuk Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi öğrencileri, polis baskılarına rağmen derslere girmediler ve Hukuk Fakültesinin kapısına siyah bir çelenk bırakarak olayı protesto ettiler. 27 Ekim Pazartesi günü protestolar yoğunlaşarak devam etti. Çeşitli üniversitelerden gelen 1000 kadar öğrenci Sultanahmetteki Rektörlük binası önünde toplandılar. Rektörlüğe siyah çelenk bırakan Cemal Polat ve Kazım Polat polistarafından gözaltına alındılar. Polis öğrenci kitesini dağıtmak istediysede protesto eylemi Rektörle görüşünceye kadar devam etti. Öğrenciler daha sonra Cerrahpaşa astahanesine gidip ölen arkadaşlarının cenazesini almak üzere topluca yürüyüşe geçtiler. Sultanahmet'ten Cerrahpaşa kavşağına kadar yürüyen öğrenciler, polis tarafından saldırıya uğrıyarak dağıtıldı. Ve İsa'nın cenazesi öğrencilerden gizlenerek, memleketi olan Eskişehir'e götürülmek üzere alilesine teslim edildi.

Demoklesin kılıcı gibi öğrencilerin üzerinde sallanan YÖK'ün 44. Maddesi ve diğer anti-demokratik uygulamalar öğrenciler arasında artık can alma noktasına varmasıyla başlayan protestolar, Kasım ayı başlarında bir üst noktaya sıçradı. 3 Kasım günü Ege ve Dokuz Eylül üniversiteleri öğrenci dernekleri öğrenci dernekleri yönetici ve üyelerinden oluşan bir grup öğrenci İzmir'den; 4 Kasım günü İstanbul'daki değişik öğrenci derneklerinden 15 kişilik bir grup öğrenci İstanbul'dan Ankara'ya doğru yürüyüşe başladılar.

Yürüyüşçüler uğradıkları tüm kasaba ve şehirlerde, kendilerini karşılayan gazeteci ve politikacılara sorunlarını anlatarak kamuoyundan geniş destek sağladılar. Eskişehir'de İ. Tanrıverdinin mezarı başında buluşan iki öğrenci grubu daha sonra Ankara'yı vardılar. Ellerindeki 10 Bin

imzalı dilekçeyi "millet meclisi" başkanına sundular.

Bu arada yürüyüşçü öğrencileri Ankara'da karşılamak üzere M.M. önünde biriken öğrenciler arasından 5 kişi "gizli örgüt" üyesi olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Polisin bu eylemde "gizli örgüt" parmağı olduğu iddiasıyla eylemi provake etme girişimleri sonuç vermedi. Evren'in, "12 Eylül öncesine döneriz" türünden gözdağı lafları gibi, artık "gizli örgüt-bd-" teraneside kitlelerin demokrasi istemlerini engelliyor.

Olayların boyutlanması ve burjuva muhalefet partilerinin de, şurasından burasından eyleme sahip çıkar görünmesi üzerine, YÖK harekete geçti. 21 Kasım günü yaptığı toplantıda, gelişen öğrenci muhalefeti törpülemek için, Ara Sınav Yönetmeliğinde değişiklik yaparak, 1985-86 öğretim yılında ara sınavlarda (vize) not ortalaması %40'ın altında olduğu için yılsonu sınavlarına katılamamış ve bu nedenle okuldan uzaklaştırılmış öğrencilere "Telafi Ara Sınav Hakkı" tanıdığını açıkladı.

Kuşkusuz ki, ne telafi ara sınavları ve nede YÖK'ün 44. Maddesinin değişmesi öğrenci sorunlarına radikal çözüm getirmeyecektir. Ve kuşkusuz öğrenciler, Türkiye'de tüm anti-demokratik uygulamalar son bulmadıkça; yani, en geniş yığınların taleplerine cevap veren demokratik bir iktidar Faşizmi tahttan indirmedikçe bu sorunların devam edeceğinin bilincindedirler. Ancak bugün yasaklar zincirinden birer halka koparmak uğruna verilen mücadele küçümsenmemeli. Kitlel katılımla yürütülen savaşım ve elde edilen başarılar öğrenci gençliğin birlikteliğini sağlayacak ve demokrasi mücadelesinde aktif bir güç kaynağı olacaktır.

***

YENİ TIP PARTİNİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

Leninist parti, sınıf mücadelesinin tüm biçimlerine önderlik yapabilecek yetenekte bilinçli, disiplinli bir örgütlenmeyi hedeflediği için işçi sınıfının en bilinçli, en ileri, en fedakar ve en aktif kesimlerine dayanmak zorundadır. Bu olgu, işçi sınıfının içinde bulunduğu nesnel koşullardan; kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının yarattığı dengesizlik sonucu, işçiler arasında var olan çeşitli gelişme farklılıklarının gözönüne alınmasından kaynaklanıyor. Gerçekten de, işçi kitlelerinin ağır çalışma koşulları ve aşırı sömürülmeleri nedeniyle entellektüel bilgilerini geliştiremedikleri kapitalist bir toplumda, işçilerin önemli bir kesimi bilinçsiz ve az bilinçli kalırken, bir kesimi de sınıf bilincine varmaktadır. Bu kaçınılmaz objektif olguya uygun hareket eden yeni tip işçi sınıfı partisi, dayandığı sınıfın ancak bir kesimini; yani en ileri unsurları örgütlemeye gitmektedir. Zaten kapitalist toplumda hiç bir parti, dayandığı sınıfın tümünü kucaklayamamaktadır. Örgütlenmeye en yakın sınıf olan proletarya bile tüm sınıfı kapsayacak bir parti oluşturma olanaklarına sahip değildir. Parti, ancak örgütlediği bu sınıf bilinçli unsurlar vasıtasıyla geniş işçi kitlelerini etkileyebilir ve onlara yol gösterebilir.

Bu yüzden Lenin, sınıf kavramıyla parti ilişkisini açıklarken şöyle diyordu: "Biz bir sınıf partisiyiz ve bu yüzden de, hemen hemen sınıfın tümü... bizim partimizin liderliği altında hareket etmeli, mümkün olduğunca sıkıca bizim partimize bağlanmalıdır. Ama kapita-

lizimde bütün sınıfın, kendi öncüsünün, kendi sosyal-demokrat (komünist-H.G.)partisinin bilinç ve faaliyet düzeyine çıkabileceğini sanmak Manilovizm ve 'kuyrukçuluk' olacaktır. (Lenin, Bir ad. ileri iki ad.geri. s.75)

Leninist parti, işçi sınıfının en ileri, en bilinçli ve en atılgan gücü olarak öncülük görevini, olayların gelişimindeki temel yönelimi ve gelişimin sonuçlarını önceden tesbit ederek, her zaman olaylara yön vermeye çalışarak yerine getirir. Bu anlamda parti, politik mücadelesini, işçi sınıfının kendiliğinden gelme mücadelesi düzeyine indirgeme yerine, onu iktidar için mücadeleye, sosyalizm davasına kanalize etmeye çalışır. Bu amaçla parti, gelişen olayların önemini zamanında kavrayarak, olayların kuyruğuna takılma yerine, işçi kitlelerinin arkasından gitme yerine, onların mücadelesinin en önünde yürür. Bunu, kitlelerin kendiliğinden gelme çıkışların içine girerek hareketin başına geçmeye ve bu çıkışları doğru bir yola kanalize etmeye çalışarak sağlar. Lenin bu konuda "Her genel demokratik sorunun ortaya konmasında, keskinleştirilmesinde ve çözümünde herkesten önde gitme görevini unutan, sosyal-demokrat (Komünist-H.G) değildir." diyor. (İşçi sınıfı Par. Üzerine s.195)

İŞÇİ SINIFI PARTİSİ YALNIZ İŞÇİLERDEN OLUŞMAZ

Leninist bir partinin, işçi sınıfının öncü partisi olması, onun yalnızca işçi sınıfı kökenlilerden oluşabileceği veya işçilerin sayısal olarak çoğunlukta olmalarının

her zaman gerekli olacağı şeklinde anlaşılmalıdır. Marksist-leninist bir parti, kuşkusuz saflarına işçi sınıfından ve sınıf mücadelesinden gelme devrimcileri almaya özen gösterir. İşçilerin parti içindeki oranı ve nitelik düzeyleri gibi partinin sosyal bileşimi ile sınıf karakteri arasında sıkı bir ilişki vardır. Bu nedenle, işçi oranını ve onların niteliklerini sürekli yükseltmek için parti, her dönem yoğun bir çaba harcar. Mücadeleye katılan en ileri işçileri, özellikle devrimci ilkelere bağlı, denenmiş ve politik bakımdan gelişmiş yetenekli işçileri partiyeye almak için titiz ve ciddi çalışmalar yürütür.

Bununla birlikte, işçi sınıfının ideolojisini benimsemiş ve üyelik yükümlülüklerini yerine getirmeye hazır, yoksul köylü ve küçük burjuva kökenli unsurların partiyeye katılması, onun işçi sınıfı partisi olma niteliğine gölge düşürmez. Özellikle kapitalizmden sosyalizme geçiş çağında, ulusal kurtuluş dalgasının kabarması ve yurtsever hareketin sosyalizmle birleşme eğilimi, işçi sınıfı partilerine değişik birçok toplumsal tabakadan unsurların katılması için uygun koşulları sağlamaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelere özgü bir gelişme sürecinden henüz geçmemiş bağımlı ve sömürge ülkelerde, leninist partiler, ulusal kurtuluş ve sosyalizm amaçları doğrultusunda, işçilerin yanında küçük burjuva ve köylü kitleleri arasında örgütlenme çalışmalarını yürütüyorlar. Bu nedenle, yalnızca işçilerin parti içindeki oranını veri olarak almak, bir partinin sınıf niteliğini ortaya koymada yetersizdir. Bu önemli faktör ile birlikte asıl olarak bir partinin proleter karakteri, öncelikle işçi sınıfının konumunun kesin ve net bir biçimde savunulması, marksist-leninist ilkelere bağlılığın korunması, devrimci teorinin ülke koşulları düzeyine yaratıcılıkla uygulanması ve doğru bir politik çizginin sürdürülmesi yeteneği ile belirliyor.

ÖNCÜLÜK, MÜCADELE SÜRECİ İNDE KAZANILIR

Bir partinin kendini işçi sınıfı-

nın öncü partisi olarak ilan etmesi, O'nun öncü olduğu anlamına gelmez. öncülük kağıt üzerinde değil; mücadele içinde alınır. "Kendini 'öncü', ileri karakol diye adlandırmak yeterli değildir. Önde yürüdüğümüzü tüm öteki birlikler kabul edeceği ve kabul etmek zorunda kalacağı gibi de davranmak gereklidir. . ." diyor Lenin (a.g.e.,S.195)

Devrimci bir partinin niteliği ile ilgili bazı karakteristik özellikler daha kuruluş sürecinde kendisini gösterir. Partinin net bir program ve örgüt anlayışı ile kurulup kurulmadığı, ideolojik olarak zayıf veya sağlamlığı,

doğru bir politik çizginin izlenip izlenmediği ve yöneticilerinin yeteneği gibi olgular, bir partinin niteliğini belli ölçüde ortaya koyabilir. Ancak yine de bir partinin, işçi sınıfının gerçek bir öncü partisi olabilmesi, doğal olarak bir süreç sorundur. Bu niteliğe tam olarak kavuşabilmesi için bir hareketin siyasi gelişme, örgütlenme ve olgunlaşma aşamasından geçmesi gerekiyor.

Genel olarak partiler, gelişmelerini üç evreden geçerek tamamlarlar. Birinci evre propağanda dönemidir; marksist-leninist teorisinin formüle edilmesi, propağandasının yapılması, ideolojik birlik temelinde kadroların olgunlaştırılması ve örgütlenmeye koyulmasıdır. İkinci evre, partinin geniş kitlelere yayıldığı, işçi ve emekçilerin eylemlerini yönlendirmeye başladığı dönemdir. Bu dönemin başarıyla tamamlanması halinde, sosyalist ideolojinin işçi ve emekçi hareketiyle bütünleşmesi sağlanır. Üçüncü evre ise, partinin yalnız işçi ve emekçilerin bir kesimini değil; artık geniş halk kitlelerini peşinden sürüklemeye yetenekli, gerçek bir siyasi güç haline geldiği dönemdir.

Ancak bu evreler birbirlerinden kaba çizgilerle ayrılmaz. Özellikle devrimci kabarmanın yükseldiği dönemlerde evreler içiçe geçebilir ve bir evre tamamlanmadan başka bir evreye geçme zorunluluğu doğabilir. Böylesi durumlarda partiler, ideolojik eğitim çalışmalarını ve kadroların geliştirilmesini hızlandırarak ortaya çıkabilecek zayıf ve etkisizlikleri gidermeye çalışırlar.

Günümüzde, Libya'ya saldıran, Suriye'ye saldırı zemini yaratmaya çalışan, İran'a gizli silah satışı yaparak elde ettiği gelirlerle Nikaragua'daki meşru demokratik yönetimi devirmek için karşı-devrimci kontraları CIA denetiminde eğitip besleyen ve müttefiği Türkiye kanalıyla Kerkük-Musul petrollerine kavuşmak isteyen ABD'nin, yaptıklarının ve yapacaklarının daha iyi anlaşılması için, eski bir CIA ajanı olan Ralph Me Gehec'in itiraflarını okuyucularımıza sunmayı uygun gördük. Bu yazı daha önce Küba'da Granma adlı bir dergide yayınlanmıştı. Biz İsveççeden Türkçeye çevirerek veriyoruz.

Hêviya Gel Redaksiyonu.

BİR CIA AJANININ İTİRAFLARI

Ben, CIA hesabına 25 yıl çalıştım. Bir zaman O'nun ana amacının, doğru dürüst bir haber alma örgütü gibi, dünyada demokrasiyi korumak olduğuna inandım. CIA'nın Vietnam savaşı döneminde giriştiği operasyonlarda gördüğüm öldürme, terör ve vahşet olaylarından sonra inançlarımda değişiklikler başladı. Bu ve daha önce de Tayland'da edindiğim tecrübeler beni ilk çıkış noktamı değerlendirmeye itti. Bu değerlendirme sonucu şu kanaya vardım: CIA gizli haber alma örgütü değildir. Ancak, Başbakanın dış politikasını yürüten uzun bir koludur.

Öyleki, halk iktidarlarına sahip ülkelerin iktidarlarını devirmek için, faşist diktatörlere ABD emperyalizminin yardımlarını yetiştiren çalışmalar sürdürmektedir. ABD kongresine ve Amerikan halkına yönelik bilgilendirmeler ise, yanlış ve yanlış informasyonlardan oluşmaktadır. Vietnam savaşı döneminde bu işler en açık bir biçimde yapıldı. Şimdi de ABD, dünyanın değişik ülkelerinde sürdürdüğü bu tür savaşlarla, Amerikan askerlerine kamuoyunun desteğini sağlamak için komplolar hazırlıyor. Vietnam savaşı tarihi tekrardan yazılmaya çalışılıyor. Doğal olarak, gelecek saldırı planında hedef Latin Amerikadır.

ABD'yi kontrol eden güçler, amaçlarına kavuşmak için, Vietnam savaşının haklı bir savaş olduğunu; sadece istemsizlik ve kararsızlığın başarıya engel teşkil ettiği düşüncesine tüm Amerika halkını inandırmaya çalışıyor. Vietnam yenilgisinin 10.yılından beri, Vietnam savaşı hakkındaki kanıyı değiştirmek için yoğun bir kampanya başlatılıyor.

Ben 1952'de CIA ajanı olarak

göreve başladım. Ve 1977'de ayrıldım. Tüm bu dönem içerisinde, gizli operasyonlar (DDO) bölümünde çalıştım. DDO kamuoyu tarafından iğrenç hileler bakanlığı diye isimlendirilmişti.

Gizli operasyonlar bölümü, genel olarak, ABD yanlısı yönetimlere destek verme veya ABD'nin politikasına karşı olan yönetimlerin devrilmesi için işler yürütür. Bu operasyonlar, ekonomik, politik, psikolojik ve askersel olarak uygulanır. CIA dün Vietnam'da bugün de Nikaragua'da tüm bu gizli savaş yöntemlerini kullandı, kullanıyor.

CIA tüm bu operasyonlardan sonra hazırladığı raporlarda "ABD ile hiçbir ilişkisi yoktur, yerli muhalefet güçler veya düşman bir gurup tarafından yapılmıştır" diye bahseder. Ayrıca CIA bu operasyonlar için tüm becerisini kullanarak her seferinde suçu başkalarına yüklemek için izler bırakır. Sahte dökümanlar yaparak, "komünist silah" ulaşımı planlıyarak, resimlerde sahtekarlıklar yaparak, sahte mektuplar yazarak; kısaca tüm dolandırıcılık metodlarını kullanarak dünyada ABD'nin terörle ilgisinin olmadığı ve terörizme karşı savaştığı imajını yaratmaya çalışır.

CIA'daki ilk 15 yılında bu tür işler hakkında çok az bilgiye sahiptim. Ve örgütün bir misyon örgütüne benziyebileceğini, dünyada demokrasi ve dini korumaya çalıştığına inanmıştım. Bize bu soğuk savaş döneminde SSCB bir düşmandan öte, bir şeytan olarak kavratılmıştı. Biz kendimizi demokrasinin kurtarıcısı olarak çağrılmış insanlar olarak görüyorduk.

VIETNAM'DAKİ OLAYLAR

CIA 1959'da Güney Vietnam'da sadece 2.000 gerillanın olduğunu ve bunların halk desteğinden yoksun olduklarını bildiriyordu. Oysa 1967'de CIA'de Sam Adams ile Westmoreland istihbarat subayı arasında çıkan tartışmada 300 ila 600 Bin gerilla gücünden bahsediliyordu. Tüm bu tartışmalara rağmen ne CIA ve ne de başkabilirleri FNL'nin askeri gücünün bu kadar çarpıcı bir biçimde çoğalmasının mantıklı bir açıklamasını yapmaya cesaret edemediler. Eğer güçlü bir halk desteğine sahip değil idiyse; nasıl olduda 8 yılda bu ilerleme kaydedildi?

Neydi Vietnam'da olan? Niçin yalan söyledik? Pentagon belgelerini okumayınca kadar gerçeği ben de bilmiyordum. Belgede Milli Güvenlik Danışmanlığı 1954'de CIA'ye Ho Chi Minh'e karşı anti-komünist bir alternatif yaratma direktifi vermişti. Milli Güvenlik Danışmanlığının belgeleri ayrıca, Güney Vietnam pazarının ve yeraltı madenlerinin ekonomik kontrolünün ABD'nin hakimiyetine alınmasının ana hatlarını veriyordu.

Fransızların 1954'de Dien Bien Phu'daki yenilgisinden sonra, Cenevre Konferansında 300 Günlük gibi uzun bir ateşkes kararı alındı. Bu süre içinde Vietnam halkı Kuzey'de veya Güney'de oturmaya karar verecekti. Bu dönem CIA için önemli bir fırsat oldu. CIA Ngo Dinh Diem'i ABD'den getirip Güney Vietnam'da Hükümet başkanı olmasını sağladı. Fakat CIA Vietnam halkına da güvenmiyordu. Bu nedenle tüm planlarımızı, Kuzey Vietnam'da bulunan, Fransızlar-

dan yana tavır takınan ve dın azınlık durumunda olan Katolikleri kışkırtmak üzerine hazırladık. Onların Güney'e taşınmalarını sağlamak için çaba harcadık. CIA bunları Diem hükümetine bağlı polis ve askeri güç olarak kullanmak istiyordu.

Bu plan gereğince CIA grupları Kuzeye giderek katoloklerin yoğun olduğu bölgelerde bildiriler dağıttılar. Bu bildirilerde, ABD'nin bu bölgeye Atom bombası atacağı ve sonucunda doğacak facianın korkunçluğu anlatılıyor ve panik yaratılıyordu. Ayrıca Vietnam Komünist Partisi adına sahte dökümanlar basılarak, ateşkes sonrasında katoliklere karşı sert önlemler alınacağı propaganda yaygın bir şekilde yapıyordu. Bildirilerde anlatılan durumlar o kadar ürkütücü idi ki, bildiri dağıtımından bir gün sonra Güneye olan göç 3 katına çıktı. CIA Güneye göç edenlerin yol masraflarını karşıladığı gibi, para ve iş vadeliyordu. Böylece kısa bir sürede yaklaşık 800.000 insan Güneye göç etti. Bunlar basın vasıtasıyla dünya kamuoyuna, özgürlük arayışı için komünizmden kaçan insanlar olarak tanıtıldı ve propaganda malzemesi olarak kullanıldı.

Bu yanlış beyanlar, Amerika halkını savaş boyunca yanılttı, gerçeği öğrenmelerini engelledi. Ama Başbakan Eisenhower, çok sonraları, yazdığı anılarında "eger Cenevre anlaşmasında karar altına alınan seçim kararı uygulanıyorsa, Vietnamlıların % 80'inden fazlası Ho Chi Minh'e oy verecekti" diye gerçeği açığa vurmak zorunda kalacaktı. Ama savaş süresince CIA, Amerikan halkına, Güney Vietnam'daki seçmenlerin % 98'inin Diem hükümetini desteklediği yalanını yutturdu.

Devamı sayfa 15'te

GÜNEY AFRIKA:

yapmalarını, sömürge halkı daha çok sömürme imkanlarını doğurdu. 1888 yılında tüm maden ocaklarını ellerinde bulunduran şirketin sahibi İngiliz kapitalistlerinden Cecil Rhodes idi ve bu şahıs, aynı zamanda Kap sömürgecinin başbakanıydı. Aynı şirket, tüm yeni keşfedilen altın bölgelerini de kontrol altında tutuyordu.

Ocakların işlemesi, çok büyük bir işgücünü gerektiriyordu. İlk yıllarda yaklaşık 30.000 Afrikalı altın bölgelerine göçetti. En büyük amaçları, çalışıp silah almak ve kendilerini Hollandalılara karşı savunmaktı. Çalışma şartları çok zor ve aldıkları para çok azdı.

Afrikalı işçiler, ilk grevini 1882 Aralık ayında gerçekleştirdi. 100 kadar Afrikalı ocak işçisi maaşlarının düşürülmesine karşı greve gittiler. Maden ocakları bölgesinde binlerce Afrikalı işveren tarafından aynı bölgede zorunlu yerleşime tabii tutuldu. Bu süre, 12-28 ay arasında değişiyordu. Bu süre zarfında G. Afrikalı bulunduğu yeri terk edemiyor (bugün de aynı). Bu kadar Afrikalının bir arada oturması, onların kollektif hareket etmesini ve eylemde bulunmasını kolaylaştıracağını düşünen sömürgeciler, işçi bölgesinde gözetleyici ve "asayışı düzenleyici" karakollar kurmuşlardır.

İngiliz emperyalistleriyle Hollandalı sömürgeciler arasında, G. Afrika'nın zenginlik kaynakları hesabı üzerine büyük bir savaş çıktı. 1899 - 1902 savaşını İngiliz emperyalistleri kazandı.

Fakat birçok sömürge ülkelerde olduğu gibi, İngiliz sömürgecileriyle Hollandalı sömürgeciler Afrikalılara karşı, tüm çıkar çelişkilerine rağmen birlikte savaştilar.

Siyah işçilerle beyaz işçiler arasında ayrıma gidilmiş; bu konuda ırkçı kararlar çıkarılmıştı.

Beyaz işçiler, siyah işçiler karşısında bazı özel ayrıcalıklar için grevlere giriştiler ve en sonunda 1913'te beyazların sendikası, işverence kabüllendi. Siyah işçilere daha az para ödenmiş olması, işverenin siyah işçilere rağbetini arttırıyordu. Bu, beyaz işçilerin tepkisine ve ırkçı gösterilere yol açıyordu.

Siyah işçiler her dönemde sendikal hakları için, çeşitli grevlerde bulundu, birçok can verdi. Sömürgeci zulmün en acısını yaşadı.

İrkçilik politikası, Hollandalılar arasında yaygındı. Çoğu Hitler'in nazist partisine sempati duyuyordu. İngiliz emperyalistleri karşısında yenik düşmeleri onları, Afrikalıyı aşağılamaya ve ırkçılığa götürdü.

Yüzde beş oranını kapsayan Afrikalının sınırlı oy hakkı, geri alındı. Afrikalının oy hakkı hiç yoktu. 1948 yılında, Hollandalı nazistler hükümet oldular.

İrk ayrımcılığına dayalı bu politikalarını gerçekleştirmek için gerekli yasaları çıkardılar. 1956'da iş piyasası üzerine çıkardıkları bir yasaya göre, bir Afrikalı yasal olarak işçi sayılmaz ve bu yüzden de işveren ve hükümetçe yasal sayılan sendikalara üye olamazlar deniliyordu. Hükümetin bu kararlarını kabüllemeyi red eden sendikalar birlikte hareket ettiler ve ortak bir sendikalar birliğini oluşturdular. (SACK-TU)

Hükümet güçleri, Afrikalı'yı daha iyi kontrol altında tutabilmek için özel kimlik yasaları düzenledi. Bununla Afrikalı nerede olursa olsun ırkçı yönetimin gözetimi altındaydı.

Siyahlar, adeta özel bölgelere hapsedilmişlerdir. Beyaz azınlığa verilen politik vatandaşlık haklarından hiçbiri, siyah çoğunluğa tanınmamıştır.

EMPERYALİZM VE GÜNEY AFRIKA

Güney Afrika, Afrika ülkeleri arasında en zengin olan ülke. Zenginlik kaynaklarının büyük bir kısmı, beyazların yaşam düzeyini arttırmaya ayrılmıştır. Afrika'da yaşayan beyazların yaşam düzeyi, dünyada en yüksek orandadır. Bir beyazın ortalama geliri yaklaşık 1500 dolar iken, Afrikalının 100 dolar düzeyindedir. G. Afrika diğer emperyalist ülkelerden silah yardımı alıyor ve modern silah sıkıntısı çekmiyor. Bazı Afrika ülkelerinin ulusal kurtuluş savaşlarını başarıyla sonuçlandırması, emperyalist ülkelerin G. Afrika'ya silah satışını yoğunlaştırdı. Başta Fransa, İngiltere ve ABD en gelişkin modern silahları G. Afrika'ya sat-

makta büyük "cömertlik" göstermişlerdir.

Bugün G. Afrika, B. Almanya, Fransa ve ABD ile olan ortak çalışmaları sayesinde, kendi nükleer silahını üretecek düzeye gelmiştir. Atom silahları, füzeler gibi modern silahlara G. Afrika, sadece ülkedeki siyah çoğunluğun kurtuluş mücadelesini bastırmak için ilgi göstermiyor. Onun diğer önemli görevi, emperyalizmin Afrika kıtasındaki saldırgan karakteri olmaktır. Ve Afrika kıtasında bu kıta halkının bağımsızlık mücadelesini bozmaktır.

Yabancı sermaye, Afrika'da kendine iyi bir pazar bulmuştur. Tüm yabancı şirketler, ırkçı yönetimin politikasını benimseyerek sömürden pay alıyor. Çünkü onların emperyalist çıkarları bunu gerektiriyor. Güney Afrika'da yabancı sermayenin başını, (1972 verilerine göre) % 58 ile İngiltere, % 15 ile ABD ve bunları B. Almanya, Fransa ve Japonya izlemektedir.

İRKÇILIĞA KARŞI MÜCADELE

G. Afrika halkı uzun bir mücadele deneyimine sahiptir. Daha 1912'lerde kurulan ulusal hareket (ANC) bugün bile Afrikalıların ulusal kurtuluş mücadelesinin çekirdeğini oluşturmaktadır. Süreç içerisinde örgütün mücadele yöntemleri, amacı önemli değişikliklere uğramıştır. İlk yıllarda ANC içinde işçi sayısı fazla değildi. Din eğitimi görmüş papazlar ve ayrıca öğretmenler,

memurlar ve az sayıda köylü ANC'nin tabanını oluşturuyordu. O yıllarda, daha çok İngiliz hükümetine gönderilen dilekçelerle yetiniliyordu. Fakat ANC, ulusal bilincin gelişmesine öncülük eden ilk örgüt olmuştur.

Yapılan en önemli iş G. Afrika dillerinden en büyükleri olan Xhosa, Zula, Soto ve Tsavana dillerinde bir gazete çıkarmaktı.

Siyah işçilerin çoğunluğu endüstriyel ana Comercial (ICU) çatısı altında örgütlenmişlerdi. ICU, 1919'da kuruldu. Endüstrinin gelişimiyle işçi sınıfı da güçlenip örgütleniyordu. Böylece 1921'lerde G. Afrika Komünist Partisi kuruldu. Komünist Partinin ulusalçılıkla-ırkçılık arasında açık belirlemeleri olmaması ve

siyah işçilerin, siyah olduklarından değil, sadece işçi olduklarından sömürüldükleri tespitiyle ortaya çıkması, ona çok şey kaptırdı.

İkinci Dünya savaşından sonra, Afrika kıtasında bir uyanış, bilinçlenme göze çarpıyor. 1943'te ANC, programını açıklıyordu. Genel eşit oy hakkı kullanma, ülke gelirinin yeniden dağılımının yapılması, özgürce yaşama hakkı, yerleşim yerini seçme hakkı, ayrımcılık politikasına son gibi maddeler, ANC programında veriliyordu.

G. Afrikalılar yaşamın her alanında örgütleniyorlardı. 1944 Yılında G. Afrikalı gençlik örgütü kuruldu. Örgüt içinde, 1958'lerde ANC'nin politikasına karşı çıkan grup, ayrılarak Pan Afrikan (PAC)'i oluşturdular.

Maden ocakları işçilerinin İkinci Dünya savaşından daha örgütlü olmaları, mücadeleyi boyutlandırıyor. Afrikalı maden ocağı işçileri birliğinin yönettiği (1944'te kurulmuştu) grevlere, yübinlerce madenocağı işçisi katıldı. Grev bir hafta devam etti. Polisin, greve silahlı saldırısı sonucu, binlerce Afrikalı hayatını kaybetti. Maden işçilerinin grevi, mücadelenin temel taşı belirlendi. Maden ocakları, G. Afrika'nın can damarıydı ve mücadelenin odak noktasıydı.

Hollandalı nasyonalistlerinin iktidarı ellerinde tutmaları, ANC ve diğer ulusal kurtuluş örgütlerine zorlu yıllar yaşattı. ANC ve diğerleri o yıllarda legal çalışıyorlardı.

1960'larda, Afrikalılara özel kimlik düzenlenmesini içeren yasaya karşı yapılan gösteri ve yürüyüşler, bu örgütlerin "vatan haini" ilan edilmelerini ve yasaklanmalarını beraberinde getirdi. ANC'nin önde gelen kadroları mücadeleyi yaygınlaştırmayı ve silahlı mücadeleyi programlaştırdı ve 1961'de ANC, silahlı birliklerini oluşturmaya başladı. Silahlı birliklerin başında bulunan Nelsona MANDELA şu anda ırkçı rejimin zindanlarında müebbet hapis cezasına çarptırılmış bulunmaktadır. Buna rağmen ırkçı rejime karşı mücadele gün geçtikçe gelişip güçlendi. Ve ırkçı rejimi tehdit eder konuma vardı.

Devam Edecek

TER U CIWAN

Gundê Mistan û Murtazan ciranên hev in. Ev her du gund ji, ji eşira Botiyan in. Dî dema serihildana Şêx Seid de serokê eşira Botiyan, Emê Faro bû. E. Faro, bî tevli eşira xwe ve bû leşkerê Şêx Seid û li dij kolonyalistên Tirk şerê giran da.

Dî gundê Murtezan de her kesê ku destê wi darê tufengê dîgirtin, çekên xwe girtibû û ketibû çiya, bûbû leşkerê Şêx Seid. Dî gund de tenê kal, jin û zarok mabûn.

Dî kel - kela havinê de rojek cendermeyên Tirk der û dor li gundê Murtazan girtin. U serokê cendirman Serbas Sinan bî hinek cendirman ve ket nav gund. Cendirme, deri bî deri, mal bî mal geriyên û çiqas jin, zarok, kal û pir hebûn, hemûyan anin li bîn gund komkîrîn û li wan dan, dengê wan, qijin û zarinên wan diçûn ezman.

Serbas Sinan, ji cendirman re got:

"Mêrên wi gundi hemû li dij hukumatê derketine, bûne mahkûm, belki niha hinek ji wan, xwe di malan de, axur û kadinan de veşartine. Wexta me tune ku em yek bi yek li her deri bigerin. De haydê bilezînin, kadinan bî ka û giyan ve bişewtin. Heger kes tede hebe, bila hişewtin û geber bînin."

Cendirman destpêkîrîn û kadinan şewitandin. Dûxana agir bî ser gund ket. Lî bîn gund zarok, jin, kal û pir ji tirsan laşên wan dileriziyên. qirikên wan zuwa bîbûn. Zarok û jin diqiriyên, diqijiyên, di çavên kal û pîran de stêr dihat xwarê. Serbas Sinan bî dengêki bîlîn qiriyên ser gundiyan û digot:

"Gundino, çavên xwe vekin û gohên xwe baş bîdînin! Mêrên we çekên xwe girtine û ketine çiyên. Lî dij hukumatê şerê çekdariyê dîkin. Cendirme û serbasên me dîkujin, xwina me dirijînin. Ew ên ku xwina me birijînin, hestî ji me bişkinin, em wan tucar ef nakin. Em dê gund û bajarên we xirav

bîkin. Kevîr lî ser kevîr nehêlin. Çî ter çî hişk, çî kal û pîr, çî jin û çî zarok em dê kesê sax neyêlin. Em dê çiya, dar û zeviyên ji bişewtin."

Serbas Sinan, hin axaftina xwe ne qedandibû, cendermek hat ba wi û silav lê da û ket hezîrolê. U jê re got:

"Qumandarê min, lî wê derê, lî devê newalê dareke mezîna guzê heye. Qorma wê pîr qalîndê û nav vala ye. Mîna mêzekîr ku du zarokên biçûk serên xwe xistîna nav qaşla darê, qaşo xwe veşartî-

ne. Lê laşên wan lî derve ne."

Serbas Sinan çirên wan herdu zarokan kîr û got:

"Way çaşên keran!. . Ka ji xwe re lî wan bînêr, zarokên wan ji, ji niha ve weki bav û kalên xwe fêr bûne, xwe ji me vedîşêrin. Ka em herin ba wan piçan. . ."

Serbas Sinan û cendirme ber bî newalê çûn. Gundi ji, lî pey wan çûn. Serbas Sinan ji du cendirman re got:

"Tu û Tu, hûn her du herin wan herdu piçan lî serên sunguyan xîr û wan binin, bila ev ji van gundiyan re bîbin ibret."

Cendermek sunguya xwe derxist lî serê tufengê xist, lê yê dîn, mat bû û serê xwe kîr ber xwe û bî dengêki nîzîm:

"Qumandarê min, çawa dibe, gunehên wan biçûkan çî ne, ancax heft salî ne, tîştêki ji xwe û ji dîne fam nakin. Heqê min tune ye, ku ez wan mahsûman bikujim."

Lî ser vê gotina cendirme, Serbas Sinan tûre (hêrs) bû û sîlek da bîn gohên cendirme û jê re got:

"Sebav gîdî sebav, hinek berê min got, ku ter û ciwan tu tîştêki em lî vê derê nehêlin, hemûyan bikujin û bişewtin. Tu ji jî min re çî

dîbêji, an tu ji piştta wan dîki. De haydê zû wan lî serê sunguyan xîr û binin."

Cendirme ji tirsan û ji neçariya xwe zer û zuwa bû, nîzînbû, ku çî bîke, lê sunguya xwe dernexist. U xwe ji şûna xwe tevneda. Serbas Sinan mêzekîr, ku cendirme xwe tevnade û emrê wi bî ci nayîne, bî hêrs û lez demança xwe kîşand, berî da singê cendirme û gulên tê de vala kîr. Bî şirqîniya dengê demança herdu zarokên biçûk serên xwe ji qeşla dara guzê derxistîna û berê xwe dan alî cendirman.

Serbas Sinan, di ci de ji cendermek tufengê û sunguya wi jê stend. Sunguyê lî serê tufengê xist, herdu zarokên biçûk ji bî tîrs û lîz ji xwe re lî wan mêze dîkîrîn. Serbas Sinan bazda û gehîşt herdu zarokan, sunguyê lî ser zîkê yekê xist û wi rakir hewa. Zarin û orinek bî zarok ket û di ci de canda. Yê dîn xwest ku bireve, cendirme lî pey wi bazda û gehîşt wi. Sunguyê di orta piştta wi re kîr û wi rakir hewa û wi ji kuşt. Laşên herdu zarokan anin avêtin bîn lîngên gundiyan!

SURIYE'Yİ HEDEFLEYEN, KOMPLOLAR...

Baştarafı Sayfa 1'de

NATO'cu müttefiklerinin emrine sunan faşist Türk yönetimi ise, CIA, MOSSAD ve MIT'in işbirliği halinde düzenledikleri hayali sabotaj ve süikast dosyaları, Kerkük'ten girip Musul'dan çıkan ve Haleb'i Hatay'a katan senaryolarla meşgul şöven burjuva basının çığırkanlıkları karşısında iyice çuvalladı. Sovyetler Birliği'nin, bu konuda, sömürgeci Türk devletini açık bir şekilde uyarması, buna tuz-biber ekti. Bu sıkışmışlıktan olacağı ki, Özal, basına ve dolaylı olarak da istihbarat servislerine sitemde bulunmak zorunda kaldı. ve adeta sözü, "biz zaten Türkiye ve Kuzey Kürdistan topraklarını, üsleri ve hava sahasını, Suriye ve diğer komşu ülkelere karşı, ABD ve NATO'cu müttefiklerimize birer saldırı rampası olarak kullanıyoruz" demeye getirdi. Ki Özal, bu incileri döktüğü sıralarda, Konya hava üssünden kalkan ABD savaş uçakları, Suriye hava sahasına girmeye çalışırken geri dönme zorlanmıştı bile.

Ne yazık ki, tüm sahte propağandalar bu savaşta 58.000 Amerikalı ve 2 Milyon Vietnamlının can kaybına ve sadece ABD'nin 900 Milyar Dolar zararına neden oldu.

CIA PROVAKATIF EYLEMLER DÜZENLİYOR

CIA 1964'de Tonkinbukten'de düzenlediği bir dizi eylemle, ABD Kongresinin Başbakan Johnson'a sınırsız savaş sürdürme yetkisi vermesini sağladı. Yine 1965'te yarattığı provakasyon eylemleriyle ABD birliklerinin

Vietnama direkt müdahale etmesi gerektiği imajını yarattı. Güvenlik Konseyi daha önceden CIA'ye, başkalarına suç yükleyecek biçimde, eylemler yapılması konusunda yeşil ışık yakmıştı. Dışişleri akanlığı savaş hazırlamak ve suçlamaları Honai'ye yönlendirmek için 1961 ve 1965'te beyaz kitap diye adlandırılan bir dizi döküman yayınladı. CIA suçlamalarını aktüel tutmak

Diğer yandan, Reagan ve CIA tarafından gizlice Irana yapılan silah satışının yol açtığı skandal tam da bu sırada ortaya çıktı. Dolayısıyla saldırgan ABD yönetimi, postu kurtarma derdine düştü.

İşte, sıraladığımız bütün bu nedenlerden ötürü, aylardır emperyalist-gerici ve siyonist güçlerin tertiplelediği provakasyon ve komplolar, bu aşamada, Suriye'ye karşı doğrudan bir müdahaleye dönüştürülemedi. Fakat bu, hain düşmanın geri adım attığı anlamına gelmiyor. Tam tersine, başta Suriye ve Libya gibi egemen devletler olmak üzere, bölge ilerici ve anti-emperyalist güçleri, her an için yeni ve daha köklü provakasyon ve saldırılarla karşı karşıyalar. Geçtiğimiz günlerde Thatcher'ın ev sahipliğini yaptığı AET zirvesinden sızan haberler, son günlerde, Lübnan ve Batı Şeria'da yoğunlaşan siyonist saldırılar, sömürgeci Türk devletinin Kürt ulusal hareketini hedefleyen alçakça planları ve Kerkük-

Musul'a sarkma özelemleri ve bölgenin ileriye yönelik gelişmelere gebe oluşu daha şimdiden yeni komplo ve saldırıların habercisidir.

YENİ SALDIRILARI PÜSKÜRTMENİN YOLU SAFLARI SIKLAŞTIRMAKTIR

Hiç kuşku yok ki, Hafız Esat yönetimini hedefleyen emperyalist-gerici ve siyonist saldırılara karşı durmak, provakasyonları zamanında açığa çıkarmak, anti emperyalist bir görevdir. Ayrıca bu görevin omuzlanması, Kürt ulusal sorununun demokratik çözümünü dayatmakla asla çelişmez. Aksine bu ikisi, birbirini tamamlar, mücadelelen ilkesel bir zemine oturtulmasını kolaylaştırır. Kaldı ki, sorunu sadece, bölgeyi hedefleyen siyonist ve gerici saldırılar karşısında nesnel bir engel durumunda bulunan Kürt ulusal hareketiyle bağlaşıklar bağlamında ele almak da, bir bakıma doğru

değildir.

Çünkü sorunların yüklü, güçler dengesinin hassas ve değişken bir yapı arzettiği, sıcak ve soğuk savaş atmosferlerinin çakıştığı Ortadoğu'da, herhangi bir odaktaki radikal bir gücü esas alan gerici bir müdahale bile, "doğrudan bölgeyi etkiliyor, hatta kimi zaman dengeyi dahi bozabiliyor". Oysa Suriye, Ortadoğu'da önemli bir konuma sahiptir. Bu bakımdan görev, Esat yönetimiyle dayanışmayı yükseltmek, bölge düzeyinde var olan devrimci, ilerici ve anti-emperyalist güçler arasında safları sıklaştırmak, emperyalist-gerici ve siyonist komplo ve saldırılara karşı, anti-emperyalist mücadele hattında olanaklı en geniş güçlerin ortak direnişini örgütlemek ve bu savaşımın demokratik yönünü geliştirmektir. Bu konuda, bölge ulusal-sosyal kurtuluş güçlerine ve Hafız Esat yönetimine, önemli görevlerin kendisini dayattığı tartışma götürmüyor.

in kendi ambarlarından tonlarca "komünist silah"ı Vietnam mermileriyle doldurarak bir çatışma hazırladı. Bu Çatışma alanına batılı basın mensupları ve uluslararası kontrol komisyonu üyelerini davet ederek, yarattığı bu senaryoyla, Kuzey Vietnam'ın Vietkonga yardım ettiğini dünya kamuoyuna açıkladı. 1965'te çıkarılan beyaz kitabın 7 sayfası CIA'nın sahte belgeleriyle doluydu. Bu kitabın yayınından bir hafta sonra 6 Mart 1965'te Başbakan Johnson iki deniz taburunu Vietnam'a yolladı. Ve Kuzey Vietnam bomba yağmuruna tutuldu. Kısa bir süre sonra ABD askeri birlikleri Güney Vietnam'daki savaşa fiilen katıldı. 500.000 Amerikan askerinin savaşa girmesiyle Kuzey Vietnam askerleri de savaşa girmek zorunda kaldılar.

ORTA AMERİKA'DA VIETNAM TARİHİ TEKRARLANIYOR

(...)

Bugün çelişkilerin yoğun

olduğu, Orta Amerika'da aynı metotlar, "ABD'nin haklı bir savaş verdiğini", "adalet ve demokrasi için" savaştığını Amerikan ve dünya kamuoyunu inandırmak için uygulanıyor.

Yine sahte seçimler düzenleniyor, sahte dökümanlar hazırlanıyor, "komünist silahlar" bulunuyor vs. Bu birdizi sahtekarlıklar CIA tarafından gerçeği tersyüz etmek için kullanılıyor.

Bir Latin Amerika ülkesi - Nikaragua - ABD'nin boyunduruğundan kurtulmayı başardı. Ancak ABD bunu hiçte hazmedemedi. Sandinist iktidara karşı örgütlenme girişimi için CIA görevlendirildi. CIA'ye bağlı paralı askerler ülkenin ekonomik merkezlerini yok etmek için saldırılar düzenledi, sivil halk katledildi, ediliyor.

Olaylar oldukça Vietnam dönemini andırıyor. Vietnam ve Watergate hırsızlarının birlikte izlendiğini hatırdan çıkarmamalıyız. Reagan şimdi CIA'yi Nikaragua'da provakasyonlar yaratma-

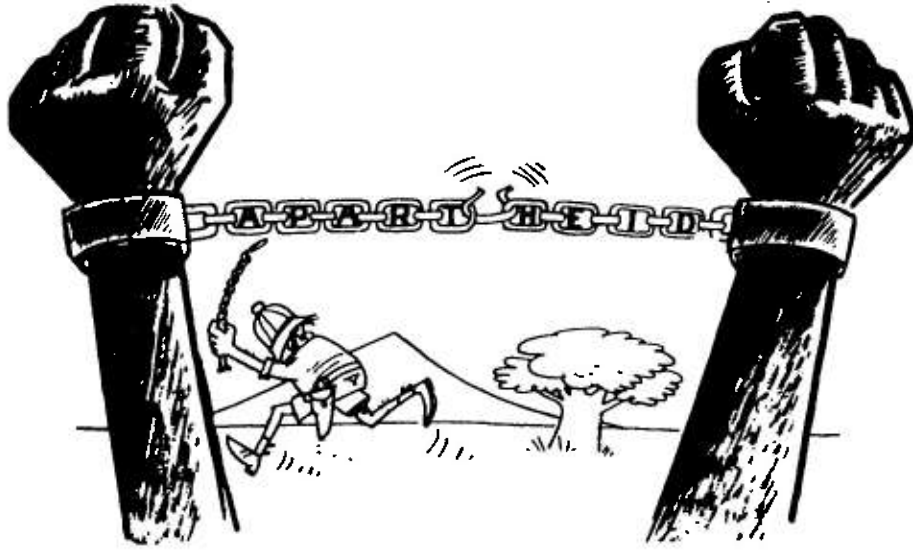
sı için açıktan yetkilendirmiştir.

Tari birdaha tekerrür edebilir mi? Vietnam ve Orta Amerika deneyi bize, olaylar karşısında duyarlı olmazsak neler olabileceğinin sadece ilk uyarılarını vermektedir.

****
*****

DÜZELTME

Gazetemizin 3. sayısında "demokrasi mücadelesi ve Kürt ulusal sorunu" başlıklı yazının, son paragrafının 4. cümlesinde bir dizi hatası olmuştur. Doğrusu, "bu halkın doğru kavranması için, birilerinin birşeylerden feragat etmeleri ya da tarihsel görevlerinin bilincine varmaları gerekiyor (ki gerekiyor), bunlar, Kürdistan işçi sınıfı ve halkı değil; en başta burjuva kuyrukçuluğunda ayak direten kimi Komünist ve işçi partileri ve sömürgeci devlet politikasının bentlerini henüz aşamayan Türk aydın ve demokratlarıdır." şeklindedir. Düzeltir özür dileriz.

GÜNEY AFRİKA:

KISA TARİHÇESİ VE MÜCADELESİ

SIYAH ÇOĞUNLUĞUN VERDİĞİ ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ
HER GEÇEN GÜN YENİ DOSTLAR KAZANIYOR.

IRKÇI BOTHA YÖNETİMİ, HER GEÇEN GÜN YENİ DÜŞ-
MANLAR KAZANIYOR; SIYAH HALKA KARŞI UYGULADIĞI
KANLI SALDIRILAR-JENOSİT POLİTİKASI, DAHA BİR
LANETLENİYOR.

GÜNEY AFRİKA'DA OLUP BİTENLERİ, TÜM DÜNYA HALK-
RI YAKINDAN TAKİP EDİYOR.

KISA TARİHÇE

Güney Afrika'da 23 milyon siyah, 2,5 milyon melez, 1 milyon Hintli, ve 4,5 milyon da beyaz yaşamaktadır. Dünyanın en zengin uranyum yataklarına sahip olan bu ülke, zenginlik kaynakları bakımından dünyanın sayılı ülkelerinden biri. Tüm bu zenginlik kaynaklarına beyazlar %87, siyahlar ise %13 oranında sahip durumda.

Güney Afrika okullarında, öğrencilere, beyazlar G. Afrika'ya geldiğinde, burada hiçbir halkın olmadığı öğretiliyor.

Gerçekten G. Afrika'da, yüz yıllar süresince değişik Afrika halkları yaşamaktaydı. Avrupalıların ülkeye yerleşmeleri, 1600 tarihlerinde Hollanda'nın, Doğu Hindistan askeri bölüklerinin

insiyatifi ile sağlandı. O zamanlar, Hollanda'lı ticaret adamları, Portekizlileri ticaret dışı bırakarak, Asya üzerindeki baharat ticaretini ele geçirdiler. Asya'ya giden yolun çok uzun olmasından, Hollanda'nın Doğu Hindistan bölümü 1652 yıllarında, Kap bölgesinde erzak istasyonu kurdu. Böylece Hollanda'lılar, Kap'ın sömürgeleştirilmesinin temelini atıyorlardı. Sömürge Kap, her yönden Hollandalılara bağımlı konuma geldiler.

Hollanda'lı sömürgeciler, kendilerini köylüler diye adlandırıyorlardı. Daha sonraları da, kendilerine Afrika'lı demeye başladılar. 1900 Başlarında da konuştukları Hollanda lehçesini de, ayrı ve kendilerine ait bir dil olduğunu iddia ettiler. Bölgede bulunan ve başlıca ecimi hayvancılık olan,

"Knoi Khoi" halkının otlaklarına elkoydular. Böylece bu halk, geçimini sağlamak için, sömürgecilerin emrinde çalışmak zorunda bırakıldı. Kap'ta yaşayan diğer bir halk olan San halkı, avcılıkla uğraşmaktaydı.

Hayvancılık ve avcılıkla geçimlerini sağlayan kimi halklar, Hollanda'lı sömürgecilere karşı koyamadılar. Geçimlerini sağlamak için onların emri altında çalışmaya başladılar. Fakat bölgede bulunan Afrika halklarının iki büyük kolu (Xhosa ve Zulu), bunu kolay kolay kabullenmediler. 1781'lerde aralarında büyük savaşlar çıktı. Bu savaşlarda binlerce Afrika'lı katledildi, bir o kadar da beyaz, bu savaşlarda canlarını verdi.

Buarada İngiltere ve Fransa endüstrisi gelişmekteydi ve kendi aralarındaki rekabet, bir takım

sömürgeci savaşlara yol açtı. 1795 yıllarında Fransızların Hollanda'ya girmesi, İngilizli'lerin Kap'a yerleşmelerini kolaylaştırdı. Hollandalı'larla yeni sömürgeciler arasında çelişkiler başladı.

1854 Yılında G. Afrika, Hollandalı'larla İngilizli'ler arasında dört parçaya bölündü. Her iki sömürgeci ülke, paylarına düşen bölgeleri aldılar.

ALTIN-MADEN OCAKLARI VE AFRIKALI İŞÇİLER

Maden işçiliği, kara Afrika'nın tüm yaşamını kapsamıştır. Afrikalıların çoğu, bu madenlerde karın tokluğuna çalışmak zorunda bırakılmışlardır.

Altın ve pırlanta taşının bulunması, İngilizlerin bu bölgede maden ocaklarına yatırım

Devamı sayfa 13'te